

2025/2127

28.10.2025

KOMISJONI OTSUS (EL) 2025/2127,

16. mai 2025,

**riigiabi nr SA.24030 (2016/C) (ex N 512/2007 ex 2015/NN) kohta, mille Saksamaa on andnud
äriühingule Abalon Hardwood Hessen GmbH**

(teatavaks tehtud numbri C(2025) 3022 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 6. septembril 2007 teatasid Saksamaa ametiasutused kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 88 lõikega 3 (praegu ELi toimimise lepingu artikli 108 lõige 3) meetmetest, mille Hesseni liidumaa võttis 2006. aastal äriühingu Abalon Hardwood Hessen GmbH (edaspidi „Abalon DE“) toetuseks seoses lehtpuidu töötlemiseks kasutatava saeveski asutamisega (riigiabi N 512/2007). 6. augustil 2007 esitas Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG (edaspidi „Pollmeier“) komisjonile kaebuse Abalon DE-le antud riigiabi küsimuses.
- (2) 21. oktoobril 2008 võttis komisjon vastu otsuse C(2008) 6017 final⁽²⁾ (edaspidi „2008. aasta otsus“), milles leiti, et meetmed, sealhulgas kaks Saksamaa teatatud garantiid, ei kujuta endast abi (kaks Hesseni liidumaa antud garantiid, edaspidi „kaks garantiid“) või kujutavad endast olemasolevat abi (toetuspaketi muud meetmed).
- (3) 25. veebruaril 2009 esitas Pollmeier 2008. aasta otsuse tühistamiseks Üldkohtule kaebuse, mis registreeriti numbri T-89/09 all.
- (4) 17. märtsi 2015. aasta kohtuotsuses⁽³⁾ (edaspidi „2015. aasta kohtuotsus“) esitas Üldkohus oma seisukoha, et kuna käesoleval juhul ei hinnanud komisjon, kas niisuguse määra kasutamine, mille suurus on 0,5 % garanteeritud summast, on õiguspärane, selleks et teha kindlaks vaidlusaluste garantiide abielement, lähtudes EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist käsitlevast komisjoni teatisest⁽⁴⁾ (edaspidi „2000. aasta garantiiteatis“), siis on see märk tõsiste raskuste olemasolust selle üle otsustamisel, kas vaidlusaluseid garantiisid saab liigitada vähese tähtsusega abiks. Üldkohus oli seisukohal, et selliste raskuste tõttu oleks komisjon pidanud algatama ametliku uurimismenetluse. Seepärast tühistas Üldkohus 2008. aasta otsuse osa, milles leiti, et kaks garantiid ei kujuta endast riigiabi Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87 lõike 1 (praegu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1) tähenduses. Otsuse ülejäänud osad jättis Üldkohus kehtima.
- (5) 26. mail 2015 esitasid nii Pollmeier kui ka Hesseni liidumaa 2015. aasta kohtuotsuse kohta apellatsioonkaebuse, milles nad vaidlustasid vastavalt 2008. aasta otsuse kehtima jäetud osad ja kahe garantii abiolemuse. Komisjon apellatsioonkaebust ei esitanud.

⁽¹⁾ ELT C 4, 6.1.2017, lk 17.

⁽²⁾ ELT C 12, 17.1.2009, lk 1. Otsuse mittekonfidentsiaalne versioon on kättesaadav järgmisel komisjoni veebisaidil: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.24030>.

⁽³⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 17. märts 2015, Pollmeier Massivholz vs. komisjon, T-89/09, ECLI:EU:T:2015:153.

⁽⁴⁾ ELT C 71, 11.3.2000, lk 14.

- (6) Kuna kaks garantiid olid rakendatud enne komisjonilt loa saamist, registreeris komisjon need teatamata abina (SA.24030 (2015/NN)).
- (7) Saksamaa esitas komisjonile 28. mail ja 27. juulil 2015 lisateavet, sealhulgas professor Csoklichi eksperdiarvamuse abisaaja VKE staatuse küsimuses (edaspidi „Csoklichi aruanne“).
- (8) Oma 17. veebruari 2016. aasta kirjas (edaspidi „menetluse algatamise otsus“) teatas komisjon Saksamaale, et on algatanud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 ette nähtud uurimismenetluse kahe garantii siseturuga kokkusobivuse kindlaksmääramiseks.
- (9) 19. veebruaril 2016 taotles Saksamaa komisjonilt ametliku uurimismenetluse peatamist, kuni Üldkohus langetab apellatsioonkaebuste kohta otsuse. 24. veebruaril 2016 nõustus komisjon pikendama märkuste esitamise tähtaega päevani, mil langetatakse otsus apellatsioonkaebuste kohta.
- (10) Üldkohus lükkas kaks esitatud apellatsioonkaebust tagasi 14. juuli 2016. aasta määruse⁽⁵⁾ ja 12. oktoobri 2016. aasta otsusega⁽⁶⁾.
- (11) 12. oktoobril 2016 ja 11. novembril 2016 esitas Saksamaa komisjonile oma märkused.
- (12) 6. jaanuaril 2017 avaldas komisjon menetluse algatamise otsuse *Euroopa Liidu Teatajas*⁽⁷⁾ ja kutsus huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi.
- (13) Komisjon sai Pollmeieri märkused 6. veebruaril 2017 ja edastas need märkuste esitamiseks Saksamaale. Saksamaa esitas oma märkused 27. märtsil 2017.
- (14) 8. mail 2017, 14. juunil 2017, 5. detsembril 2017 ja 26. veebruaril 2018 palusid komisjoni ametnikud Saksamaal esitada lisateavet, mille Saksamaa esitas 24. mail 2017, 21. juunil 2017, 12. detsembril 2017 ja 26. märtsil 2018.
- (15) 22. novembril 2018 kohtusid komisjoni ametnikud Pollmeieri esindajatega.
- (16) 17. veebruaril 2020 palus komisjon Saksamaalt lisateavet, mis esitati 9. märtsil 2020. 8. detsembril 2022 palusid komisjoni ametnikud Saksamaalt kahe garantiiga antud abi brutotoetusekvivalendi arvutamise kohta lisateavet, mis esitati 8. veebruaril 2023.

2. KAHE GARANTII DETAILNE KIRJELDUS

2.1. Kahe garantii eesmärk

- (17) Toetades 2006. aastal Abalon DE investeeringut lehtpuidu töötlemiseks kasutatavasse saeveskisse, oli Hesseni liidumaa ja Saksamaa eesmärk edendada Schwalm-Ederi maakonna regionaalset arengut. Saksamaa 2004.–2006. aastal kohaldatud regionaalabi kaardi järgi oli sellel NUTS III taseme piirkonnal ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel õigus regionaalabile⁽⁸⁾. Piirkonna suurettevõtjatele kehtis investeeringuabi osakaalu ülemmäär 18 % ja kooskõlas 1998. aasta regionaalabi suuniste⁽⁹⁾ (edaspidi „1998. aasta regionaalabi suunist“) punktiga 4.9 oli ülemmäär väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (edaspidi „VKE“) 28 %.

⁽⁵⁾ Euroopa Kohtu määrus, 14. juuli 2016, Pollmeier Massivholz vs. komisjon, C-246/15 P, ECLI:EU:C:2016:568.

⁽⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. oktoober 2016, Hesseni liidumaa vs. Pollmeier Massivholz, C-242/15 P, ECLI:EU:C:2016:765.

⁽⁷⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁸⁾ Komisjoni 2. aprilli 2003. aasta otsus C(2003)904 fin riigiabi N 641/2002 kohta – Saksamaa regionaalabi kaart 2004–2006 (ELT C 186, 6.8.2003, lk 18). Otsuse mittekonfidentsiaalne versioon on kättesaadav järgmisel komisjoni veebisaidil: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.14304>.

⁽⁹⁾ Regionaalabi suunist (ELT C 74, 10.3.1998, lk 9).

2.2. Kaks garantiid

- (18) 28. detsembril 2006 andis Investitionsbank Hessen (avalik-õiguslik asutus, millest 50 % kuulus Hesseni liidumaale ja ülejäänud 50 % teisele avalik-õiguslikule asutusele Landesbank Hessen-Thüringen) suurema abipaketi osana ⁽¹⁰⁾ Hesseni liidumaa rahandusministeeriumi nimel ja eest tegutsedes Abalon DE-le kaks garantiid kolmest pangast (Kreissparkasse Schwalm-Eder (edaspidi „KSK“), Landesbank Hessen-Thüringen (edaspidi „Helaba“) ja Raiffeisenzentralbank Österreich AG (edaspidi „RZB“)) koosneva konsortsiumi antud kahe laenu katteks:

- a) garantii tähtajaga 10 aastat, mis katab 70 % investeerimislaenust suurusega 19,5 miljonit eurot (algse makseriskiga 13,65 miljonit eurot, mis vähenes järk-järgult järgmistel aastatel ⁽¹¹⁾) (edaspidi „investeerimislaenu garantii“). Laenu tähtaeg oli 10 aastat ja tagasimakseid tehti poolaastamaketena ⁽¹²⁾;
- b) garantii tähtajaga viis aastat (kuni 31.12.2012) arvelduskrediidile suurusega kuni 10 miljonit eurot käibekapitalinõuete tagamiseks (käibekapitali laen, st laen, mis võetakse äriühingu igapäevategevuse rahastamiseks) (edaspidi „käibekapitali laenu garantii“). Esimesel aastal oli garantiimäär 50 % ja järgmistel aastatel see järk-järgult vähenes ⁽¹³⁾.

Mõlemal juhul maksis Abalon DE iga-aastast garantiipreemiat 1 % garantiiga tagatud tagasimaksmata laenust. Garantiide aluseks olevate laenude eest maksis Abalon DE intressi (määraga kuue kuu EURIBOR pluss krediidiriski marginaal 225 baaspunkti).

- (19) Laenu taotluse läbivaatamise ajal hindasid laenu andvad pangad Abalon DE krediidi võimekust. KSK, Helaba ja RZB määrasid Abalon DE-le riskikategooria, mille kohaselt oli aastane makseraskuste riskimäär vastavalt 2 %, 1,32 % ja 0,832 %.
- (20) Konsortsiumi kaudu andis RZB 50 % ja kaks teist panka kumbki 25 % mõlemast laenust.

2.3. Õiguslik alus ja abi andev asutus

- (21) Kahe garantii riiklik õiguslik alus on 28. detsembri 2006. aasta kiri, mille Investitionsbank Hessen saatis Abalon DE-le, ja Hesseni liidumaa 2006. aasta suunised tööstussektorile garantiide andmise kohta (*Richtlinien für die Übernahme von Bürgschaften und Garantien durch das Land Hessen für die gewerbliche Wirtschaft*) (edaspidi „Hesseni liidumaa 2006. aasta suunised“) ⁽¹⁴⁾. Garantiid jõustusid Saksamaa suhtes vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 69/2001 ⁽¹⁵⁾ (edaspidi „2001. aasta vähese tähtsusega abi määrus“).
- (22) Abi andev asutus oli Hessen liidumaa rahandusministeerium.

2.4. Abisaaja

- (23) Abisaaja Abalon DE on 5. detsembril 2006 asutatud äriühing, mis registreeriti Marburgi esimese astme kohtus (*Amtsgericht Marburg*) ja mille asukoht on Schwalmstadt (Hessen, Saksamaa). Ettevõtja toodab, müüb ja turustab põõgipuidust tooteid kogu maailmas.

⁽¹⁰⁾ Sellest abipaketist teatati kui riigiabist N 512/2007. See hõlmas 4,5 miljonit eurot investeringuteks ettenähtud regionaalabi (abikava N 642/2002 alusel – ühiskava „Piirkonna majandusstruktuuri parandamine“) ja kahte siin käsitletavat garantiid.

⁽¹¹⁾ Garantiimäär vähenes poole aasta kaupa alates 2010. aastast järgmiselt: 2010. aastal 350 000 eurot, 2011. ja 2012. aastal 875 000 eurot, 2013. aastal 1,05 miljonit eurot ja 2014. aastal 1,225 miljonit eurot.

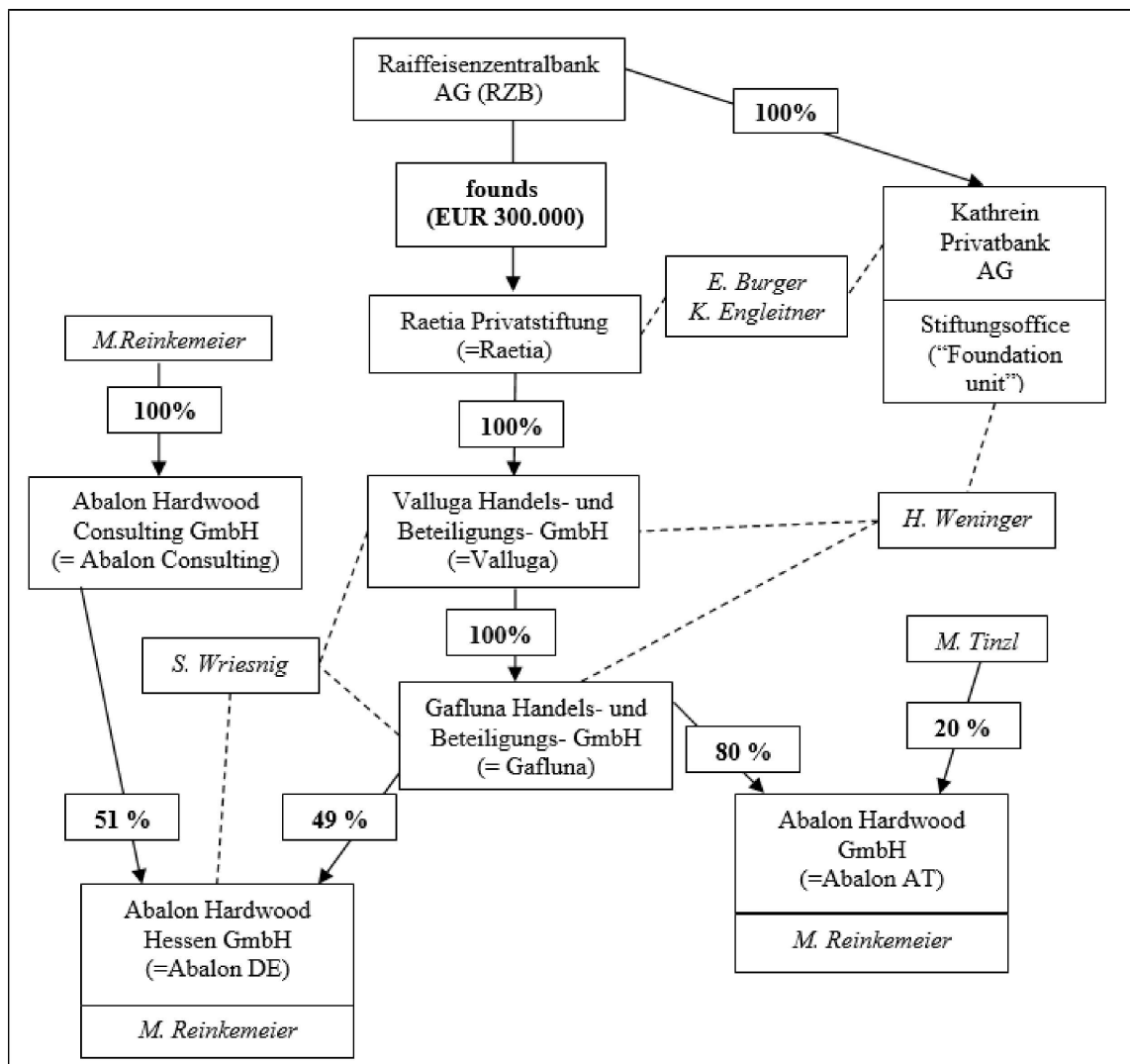
⁽¹²⁾ Laenu tagasimaksed: poolaastamaketena, esimene makse 2010. aastal 500 000 eurot; 2011. ja 2012. aastal 1,25 miljonit eurot; 2013. aastal 1,5 miljonit eurot; 2014., 2015. ja 2016. aastal 1,75 miljonit eurot; viimane osamakse 1,75 miljonit eurot 31.12.2016.

⁽¹³⁾ 31. detsembril 2009 vähenes see 500 000 euro võrra, 31. detsembril 2010 1 miljoni euro võrra, 31. detsembril 2011 1,5 miljoni euro ja 31. detsembril 2012 2 miljoni euro võrra.

⁽¹⁴⁾ Hessen liidumaa ametlik väljaanne (*Staatsanzeiger für das Land Hessen*) nr 30, 24.7.2006, lk 1587.

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 69/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/69/oj>).

- (24) Kui 28. detsembril 2006 anti kaks garantiid, oli äriühingu Abalon Hardwood Consulting GmbH (edaspidi „Abalon Consulting“) omanik Manfred Reinkemeier. Äriühingule Abalon Consulting kuulus 51 % Abalon DE osalusest ning äriühingule Gafluna Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (edaspidi „Gafluna“) kuulus 49 % Abalon DE osalusest ja sellele vastavast hääleõigusest. Gaflunale kuulus 80 % ulatuses ka Austria äriühing Abalon Hardwood GmbH (edaspidi „Abalon AT“). Gafluna on 100 % ulatuses äriühingu Valluga Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (edaspidi „Valluga“) tütarettevõtja. Valluga on 100 % ulatuses 11. juunil 2001. aastal RZB asutatud sihtasutuse Raetia Privatstiftung (edaspidi „Raetia“) tütarettevõtja.
- (25) RZB on tütarettevõtja Kathrein Privatbank AG (edaspidi „Kathreinbank“) ainuomanik, kusjuures Kathreinbank on nende endi kinnituse järgi spetsialiseerunud eraõiguslike sihtasutuste loomise ja juhtimisega seotud teenuste osutamisele ⁽¹⁶⁾. 2006. aastal olid Ernst Burger ja Kurt Engleitner Kathreinbanki nõukogu liikmed ja kuulusid Raetia kolmeliikmelisse juhtorganisse (*Stiftungsvorstand*) (kolmas liige oli Karl Pistotnik). Heinrich Weninger juhatas 2006. aastal Kathreinbanki sihtasutuste osakonda (*Stiftungsoffice*), mis annab klientidele nõu sihtasutuste loomise ja muude nendega seotud küsimuste kohta. Samal ajal oli ta üks Valluga ja Gafluna juhatuse liikmetest. Manfred Reinkemeier oli nii Abalon DE kui ka Abalon AT juhatuse liige.
- (26) Eespool kirjeldatud struktuur on esitatud alljärgneval joonisel.

⁽¹⁶⁾ Oma veebisaidi kohaselt on Kathreinbank peamiselt spetsialiseerunud ettevõtjate, pereettevõtete ja eraõiguslike sihtasutuste vajadustele. Nad osutavad kõiki sellistele klientidele vajalikke teenuseid. Nende hulka kuulub sihtasutuste asutamise ja juhtimisega seotud nõustamine („Die Kathrein Privatbank hat sich in besonderem Maße auf die Bedürfnisse von Unternehmern, Unternehmerfamilien und Privatstiftungen spezialisiert. Unser Leistungsspektrum umfasst alle für diese Klientel wichtigen Dienstleistungen: Dazu zählen die Beratung bei Gründung und Führung einer Stiftung, [...]“); vt Kathreinbanki veebisait, mida vaadati 4. septembril 2019: <https://www.kathrein.at/en/?+Die-Privatbank+&id=2500,,1001311>.

2.5. Ametliku uurimismenetluse algatamise põhjused

- (27) Menetluse algatamise otsuses esitas komisjon kahe kõnealuse garantii kohta esialgse hinnangu ja väljendas kahtlust, kas need on siseturuga kokkusobivad.

2.5.1. Abi olemasolu

- (28) Komisjon tegi esialgu kindlaks, et kui need kaks garantiid ei liigitu vähese tähtsusega abiks, kujutavad need endast riigiabi. Komisjoni esialgse seisukoha järgi ei vastanud kaks garantiid asjakohastele tingimustele, mis on sätestatud komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013⁽¹⁷⁾ (edaspidi „2013. aasta vähese tähtsusega abi määrus“). Seejärel uuris komisjon, kas kooskõlas 2013. aasta vähese tähtsusega abi määruse artikli 7 üleminekusätetega võivad garantiid kuuluda 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruse reguleerimisalasse, rakendades 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu teises taandes selgitatud meetodit,⁽¹⁸⁾ mis Üldkohtu 2015. aasta kohtuotsuse punktide 167, 175 ja 186 järgi on asjakohase õigusraamistiku osa, mille alusel komisjon pidi kõnealuseid garantiisid hindama. Võttes aluseks maksimaalse makseraskuste riskimäära (kolme panga halvim stsenaarium) 2 % ja aastase garantiipremia 1 %, järeldas komisjon, et tulemuseks olevad abielemendid ületasid nii kombineeritult kui ka üksikgarantiina 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruses sätestatud 100 000 euro suurust piirmäära. Seega väljendas komisjon kahtlust 2013. ja 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruse kohaldatavuse kohta ja asus esialgu seisukohale, et need kaks garantiid nii eraldi kui kombinatsioonis kujutasid endast riigiabi.

2.5.2. Õiguspärasus

- (29) Kahe garantii vormis antud abi õiguspärasuse kindlaksmääramiseks hindas komisjon, kas mõlemad garantiid kuuluvad teatamiskohustusest vabastava grupierandi määruse alla.
- (30) Käibekapitali laenu garantiiga seoses märkis komisjon, et selle eesmärk on anda Abalon DE-le tegevusabi. Komisjon järeldas esialgu, et selline tegevusabi ei olnud kooskõlas komisjoni määruse (EL) nr 651/2014⁽¹⁹⁾ (edaspidi „2014. aasta üldine grupierandi määrus“) artikliga 15 regionaalse abi kohta ega sama määruse artikliga 22 idufirmadele antava abi kohta.
- (31) Lisaks järeldas komisjon esialgu, et selline tegevusabi ei vasta varasematele grupieranditele (mida 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 58 kohaselt võiks kohaldada üksikabile, mis on antud enne 2014. aasta üldise grupierandi määruse jõustumist, kui kõik 2014. aasta üldise grupierandi määruse tingimused ei olnud täidetud).
- (32) Seepärast väljendas komisjon kahtlust, kas käibekapitali laenu garantiina antud abi oli kokkusobiv abi, mis on vabastatud teatamiskohustustest.
- (33) Investeeringulaenu garantii kohta asus komisjon esialgu seisukohale, et põhimõtteliselt saaks selle tunnistada tagasiulatuvalt siseturuga kokkusobivaks ja teatamiskohustusest vabastatuks 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 58 kohaldamisega või artiklis 14 (investeeringuteks ettenähtud regionaalabi) sätestatud erandi kohaselt, kui Abalon DE oleks VKE.
- (34) Kuna aga komisjon pidas Saksamaa esitatud teavet Abalon DE VKE staatuse kohta mittetäielikuks, ei saanud komisjon teha järeldust VKE staatuse kohta. Seepärast väljendas komisjon kahtlust, kas investeeringulaenu üksikgarantii on siseturuga kokkusobiv abi, mis on vabastatud teatamiskohustustest vastavalt 2014. aasta üldisele grupierandi määrusele või komisjoni määrusele (EÜ) nr 70/2001⁽²⁰⁾ (edaspidi „VKEde grupierandi määrus“), mida kohaldata kahe kõnealuse garantii andmise ajal.

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1407/oj>).

⁽¹⁸⁾ „Laenugarantii sularahaekvivalendi võib vastaval aastal arvutada: kui a) riskiteguriga (lepinguliste kohustuste täitmatajätmise võimalus) korrutatud tagasimaksmata garanteeritud summa ning b) mis tahes makstud toetuse vahet, st (garanteeritud summa × risk) – garantiitasu.“

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

⁽²⁰⁾ Komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmisele suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (ELT L 10, 13.1.2001, lk 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/70/oj>).

- (35) Seega ei saanud komisjon järeldada, et kaks garantiid on vabastatud 2014. aasta üldise grupierandi määruse või mis tahes muu grupierandi määruse alusel, mis kahe garantii andmise ajal kehtisid.

2.5.3. Kokkusobivus

- (36) Kuna kaks garantiid ei olnud vabastatud teatamiskohustusest ja need kujutasid endast *prima facie* regionaalabi, hindas komisjon seejärel nende kokkusobivust kohalduva 1998. aasta regionaalabi suuniste alusel.
- (37) Investeeringulaenu garantii kohta leidis komisjon, et kehtiva Saksamaa regionaalabi kaardi järgi ei tohtinud Schwalm-Ederi maakonnas uue rajatise loomiseks investeerimisabi andmisel abi osakaal ületada suurettevõtjate puhul 18 % ja VKEde puhul 28 %. Kuna Abalon DE oli juba 2006. aastal saanud 26 miljoni euro suuruse investeeringu kohta 4,5 miljonit eurot otsetoetust, ⁽²¹⁾ mis vastab suurettevõtjatele antava regionaalabi ülemmäärale 18 %, oleks investeeringulaenu garantii (või vähemalt osa sellest) olnud kokkusobiv vaid siis, kui Abalon DE oleks liigitunud VKEks ja saanud seega kasu abi suuremast osakaalust. Saksamaa ei kohaldanud 2006. aastal Abalon DE suhtes suuremat abi osakaalu. Komisjon ei saanud oma menetluse algatamise otsuses järeldada, et Saksamaa Abalon DE VKE staatuse kohta esitatud teabe alusel saab ilma kahtluseta välistada, et Abalon DE oli garantiide andmise ajal suurettevõtja. Komisjon jättis küsimuse, kas Abalon DE on VKE või mitte, lahtiseks ja väljendas seepärast kahtlust, kas investeeringulaenu garantii vormis antud abi oli siseturuga kokkusobiv.
- (38) Komisjon väljendas kahtlust ka käibekapitali laenu garantiide siseturuga kokkusobivuse kohta, sest 1998. aasta regionaalabi suuniste järgi ei tohtinud siseturuga kokkusobivaks tunnistada tegevusabi piirkonnas, kus ELi toimumise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c järgi oli õigus saada regionaalabi, mis kehtib ka Schwalm-Ederi maakonna kohta.

3. AMETLIKU UURIMISE AJAL SAADUD MÄRKUSED

- (39) Komisjonile esitasid märkusi Saksamaa ja Pollmeier.

3.1. Saksamaa esimesed märkused

- (40) 12. oktoobril 2016 esitas Saksamaa eksperdiarvamuse Abalon DE VKE staatuse kohta, mille oli koostanud maksunõustamisega tegelev äriühing Hollstein & Partner mbB 28. septembril 2016 (edaspidi „Hollsteini aruanne“). Hollsteini aruandes järeldatakse, et Abalon DE oli aastatel 2006–2015 VKE, sest sel ajal ei ületatud ühtki komisjoni soovitus 2003/361/EÜ ⁽²²⁾ (edaspidi „VKEde soovitus“) I lisa artikli 2 lõikes 1 sätestatud kolmest künnisest, mille põhjal saab ettevõtjat tunnistada VKEks, st töötajate arv alla 250, aastakäive kuni 50 miljonit eurot või aastabilansi kogumaht kuni 43 miljonit eurot. Hollsteini aruandes leitakse, et selline järeldus kehtib olenemata sellest, kas Abalon DE käsitletakse eraldi või osana suuremast äriüksuste rühmast, kuhu peale Abalon DE kuuluks ka Abalon Consulting (sealhulgas tema sidus- ja partnerettevõtjad VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõigete 2 ja 3 tähenduses), Valluga, Gafluna, Abalon AT ja Raetia. Näiteks oli 2006. aastal (abi andmise ajal) nimetatud suurema rühma töötajate arv 46, aastakäive 8,976 miljonit eurot ja aastabilansi kogumaht 10,569 miljonit eurot.
- (41) Lisaks on Saksamaa seisukohal, et kahe garantii andmise ajal oli Abalon DE vastasutatud väikeettevõtja VKEde soovitus tähenduses. Saksamaa arvamuse järgi oleks Abalon DE seisnud silmitsi vastasutatud äriühingute jaoks tüüpiliste raskustega (nt rahastamisprobleemid), kui ta ei oleks saanud kaht kõnealust garantiid, ja kui seda garantiide vormis toetust ei oleks antud, ei oleks Abalon DE asutatudki. Viimaks väidab Saksamaa, et need kaks garantiid ei ole kahjustanud kaubavahetust liikmesriikide vahel, sest toorainet hangitakse pigem kohalikult turult.

⁽²¹⁾ Nüüdisaegsete saagimismasinade, ehitiste ja maa omandamiseks; vt 2008. aasta otsuse põhjendus 10.

⁽²²⁾ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

3.2. Pollmeieri märkused

3.2.1. 2001. aasta vähese tähtsusega abi määrase piirmäära ületav abi

- (42) Pollmeier nõustub komisjoni menetluse algatamise otsuses esitatud järeldusega, et need kaks garantiid ei olnud vähese tähtsusega abi 2001. aasta vähese tähtsusega abi käsitleva määrase tähenduses.
- (43) Pollmeieri väitel tuleb kahe garantiiga antud abielemendi arvutamiseks kohaldada 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu esimeses taandes esitatud meetodit. Selle kohaselt võib laenugarantii sularahaekvivalendi „vastaval aastal arvutada [...] samal viisil nagu sooduslaenu toetusekvivalendi, kusjuures intressitoetus väljendab turu intressimäära ning riigigarantii abil saadud määra vahet pärast kõigi garantiimaksete mahaarvamist“. Pollmeier on seisukohal, et Abalon DE sai soodsa krediitmäära näol eelise ainult tänu oma seotusele Raetia ja RZBga. Samuti oleks pidanud Abalon DE krediidirisk olema kõrgem kui KSK määratud 2 %, sest 2008. aasta garantiiteatise punkti 3.3 ⁽²³⁾ kohaselt kehtib vastasutatud VKEdele 3,8 %-line *safe-harbour* preemia.

3.2.2. 2014. aasta üldise grupierandi määrase ja VKEde grupierandi määrase alusel vabastamise võimaluse puudumine

- (44) Pollmeier toetab menetluse algatamise otsuses esitatud seisukohta, et käibekapitali laenu garantiile ei kohaldu grupierand 2014. aasta üldise grupierandi määrase ega VKEde grupierandi määrase alusel.
- (45) Investeeringislaenu garantiile ei kehti Pollmeieri seisukoha järgi vabastus 2014. aasta üldise grupierandi määrase ega VKEde grupierandi määrase kohaselt. Abalon DE ei liigitunud 2006. aastal VKEks, sest Abalon DE kuulus sidus- ja partnerettevõtjate rühma VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõigete 2 ja 3 tähenduses.

3.2.3. Abalon DE kui osa sidusettevõtjate rühmast, kuhu kuulub ka RZB

- (46) VKE staatuse kohta väidab Pollmeier, et kahe garantii andmise ajal kuulus Abalon DE sidusettevõtjate rühma, kuhu kuulus ka RZB, ja et rühma tasandil ületati VKEde kohta kehtivaid künniseid.

3.2.3.1. Abalon DE seotus Raetiaga

- (47) Esiteks väidab Pollmeier, et kahe garantii andmise ajal olid Abalon DE ja Raetia sidusettevõtjad VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses. Raetiale kuulus 100 % ulatuses Valluga, kellele omakorda kuulus 100 % ulatuses Gafluna, kellel oli Abalon DE suhtes valitsev mõju (VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti c tähenduses), kuigi talle kuulus vaid 49 % Abalon DE osalusest. Viimase asjaoluga seoses väidab Pollmeier, et õigusest rakendada valitsevat mõju juba piisab ja selle mõju tegelik rakendamine ei ole vajalik.
- (48) Pollmeier rõhutab, et Abalon DE 5. detsembri 2006. aasta põhikirja artikli 5 lõike 2 kohaselt on mõlemal osanikul (Abalon Consulting ja Gafluna) õigus määrata ametisse juhatuse liige.
- (49) Lisaks väidab Pollmeier, et Abalon DE põhikirja artikli 7 järgi peab Abalon DE teatud olulised äriotsused kinnitama nõukogu (*Beirat*) (mille liikmed määravad ametisse võrdsetel alustel Manfred Reinkemeier ja Gafluna).

3.2.3.2. Abalon DE seotus RZBga

- (50) Teiseks väidab Pollmeier, et 2006. aastal oli Abalon DE VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses seotud ka RZBga. Pollmeier on seisukohal, et kuna Raetia asutaja oli RZB ning RZB, Raetia ja selle tütarettevõtjate vahel valitsesid tihedad töötajatega seotud sidemed, olid Raetia, Valluga ja Gafluna vahendid, mille kaudu RZB osales teistes äriühingutes, eelkõige nendes, kes olid tema enda laenuvõtjad.

⁽²³⁾ Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

- (51) Raetia 11. juuni 2001. aasta asutamisleping näitab, et RZB paigutas algkapitalina Raetiasse kokku 300 000 eurot.
- (52) Pollmeier osutab RZB ja Raetia vahelistele otsestele ja kaudsetele seostele füüsiliste isikute kaudu ajal, mil anti kaks kõnealust garantiid. Nimelt töötasid Raetia juhatuse liikmed (Ernst Burger, Kurt Engleitner ja Karl Pistotnik) ka RZB-le kuuluvates äriühingutes, eelkõige Kathreinbankis. Ka Valluga ja Gafluna juhatuse liikmed (Heinrich Weninger ja Siegfried Wriesnig) töötasid 2006. aastal RZB-le kuuluvates äriühingutes.
- (53) Pollmeieri seisukoha järgi kinnitavad tõendid, et kõnealuseid äriühinguid (Abalon DEst RZBni) tuleb pidada sidusettevõtjateks VKEdes soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese ja neljanda lõigu tähenduses, nagu on tõlgendanud Euroopa Kohus eelkõige HaTeFo kohtuasjas tehtud otsuses⁽²⁴⁾. Seda kinnitab asjaolu, et Gafluna, Valluga ja Kathreinbanki asukoht on registreeritud samal aadressil Austrias Viinis.

3.2.3.3. Abalon DE ei vastanud VKE kriteeriumidele

- (54) Pollmeier väidab, et Abalon DE ei saa pidada VKEks, sest kui RBZd arvesse võtta, on künnised ületatud.
- (55) Lõpuks rõhutab Pollmeier, et Abalon DE VKE staatust saab kinnitada ainult VKEdes soovitusel sätestatud kriteeriumide alusel. Erandid neist kriteeriumidest oleksid võimalikud vaid siis, kui Abalon DE oleks tõepoolest seisnud silmitsi VKEdes tüüpiliste raskustega, mille saab aga välistada Abalon DE seotuse tõttu RZBga⁽²⁵⁾.

3.2.4. Kokkusobimatus siseturuga

- (56) Pollmeier on seisukohal, et käibekapitali laenu garantii kujutab endast tegevusabi, mida 1998. aasta regionaalabi suuniste kohaselt ei saa tunnistada siseturuga kokkusobivaks. Lisaks ei ole Abalon DE-l õigust saada väikeettevõtjale ettenähtud stardiabi, sest Abalon DE ei liigitu VKEks. Seega ei saa käibekapitali laenu garantiid tunnistada stardiabina siseturuga kokkusobivaks.
- (57) Pollmeieri sõnul kohaldub Abalon DE-le investeerimisabi osakaalu ülemmäär 18 % (mis kohaldub suurettevõtjatele) ja Abalon DE ei saa kasutada VKEdes soodustust, sest ta ei ole VKE. See tähendab, et investeerimislaenu garantiid ei saa tunnistada siseturuga kokkusobivaks, sest ülemmäär ületati juba 2006. aastal antud abiga. Lisaks väidab Pollmeier, et kaks garantiid ei sõltunud tingimusest, et investeringu kestus peab olema vähemalt viis aastat, nagu on nõutud 1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 4.10 järgi.

3.3. Saksamaa seisukohad Pollmeieri märkuste kohta

3.3.1. 0,5 % ühtse määraga meetod kahe garantiiga antud abi suuruse arvutamiseks

- (58) Saksamaa seisukoha järgi ei ole 2000. aasta garantiiteatise punktis 3.2 ette nähtud konkreetse arvutusmeetodi kasutamist, sest seal osutatakse kolmele arvutusmeetodile ja ainult märgitakse, et põhimõtteliselt peaks arvutamise tüüpvormiks olema esimene meetod. Lisaks puudub eelistatud arvutusvõimaluse kohta väljakujunenud kohtupraktika.
- (59) Saksamaa väitel tuleb kohaldada 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu kolmandas taandes esitatud meetodit, st abielemendi suurus tuleb arvutada „mis tahes muul objektiivselt põhjendatud ja üldtunnustatud viisil“. Saksamaa on seisukohal, et võttes arvesse kättesaadavate andmete ebapiisavust ja tuginedes õiguskindluse, õiguspärase ootuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele, on 0,5 % ühtse määraga meetod (mida on kasutatud abi suuruse kindlaksmääramiseks 2008. aasta otsuses) just selline objektiivselt põhjendatud ja üldtunnustatud meetod.

⁽²⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114.

⁽²⁵⁾ Pollmeier osutab sellega seoses Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsusele kohtuasjas Itaalia vs. komisjon, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, punkt 54.

- (60) Saksamaa väite kohaselt on Üldkohus 2015. aasta kohtuotsuses märkinud, et komisjon ei suutnud oma 2008. otsuses hinnata, miks ühtne määr 0,5 % oli kooskõlas 2000. aasta garantiiteatise punktiga 3.2, kuid ei teinud otsust sellise lähenemisviisi õiguspärasuse kohta. Seepärast ja oma suure ulatusega kaalutusõigusele tuginedes oleks komisjon võinud käesoleval juhul kohaldada 0,5 % meetodit.
- (61) Seega väidab Saksamaa, et selle meetodi kohaldamise korral on kahe garantiiga saadud abi kogusumma 93 250 eurot, mis jääb alla 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruse artikli 2 lõikes 2 kindlaksmääratud piirmäära 100 000 eurot. Järelikult ei liigitu investeerimislaenu garantii ja käibekapitali laenu garantii riigiabiks.

3.3.2. Grupierand 2014. aasta üldise grupierandi määruse alusel

- (62) Saksamaa esitas täiendava väite seoses investeerimislaenu garantiiga, juhuks kui ei kohaldata 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu kolmandas taandes esitatud meetodit. Saksamaa väitel oleks juhul, kui 2008. aasta garantiiteatise punktis 3.3 kindlaksmääratud 3,8 %-list *safe-harbour* preemiat kohaldataks VKEdele, kelle kohta puuduvad laenuandmed, investeerimislaenu garantiiga antud abielemendi suurus 2,3 miljonit eurot. See jääks 2014. aasta üldise grupierandi määruse artiklis 14 sätestatud piiridesse ja oleks seega siseturuga kokkusobiv ning vabastatud teatamiskohustusest.

3.3.3. VKE kriteeriumid on täidetud, hoolimata asjaomaste ettevõtjate vahelistest seostest (välja arvatud RZB)

- (63) Saksamaa seisukoha järgi on Hollsteini aruandes (põhjendus 40) tõendatud, et Abalon DE liigitub VKEks, st see ei ületa VKEde soovitusel I lisa artikli 2 lõikes 1 sätestatud künniseid isegi siis, kui arvutustesse oleks lisatud Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga ja Raetia. Selle hindamisel, kas Abalon DE oli VKE, ei oma seega tähtsust asjaolu, et Siegfried Wriesnig oli kahe garantii andmise ajal Gafluna juhatuse liige (alates 2001. aastast), Valluga juhatuse liige (alates 2001. aastast) ja Abalon DE nõukogu liige (alates 2004. aastast).
- (64) Peale selle jõudis Saksamaa väite kohaselt komisjon oma 2008. aasta otsuses seisukohale, et Gafluna, Abalon DE, Valluga ja Raetia olid üksnes partnerettevõtjad VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 2 tähenduses. Saksamaa on seisukohal, et väidetav järeldus muutus 2015. aasta kohtuotsuse tõttu õiguslikult siduvaks ⁽²⁶⁾. Saksamaa mõonab aga, et lihtsuse huvides võib neid ettevõtjaid pidada ka sidusettevõtjateks, mitte üksnes partnerettevõtjateks.

3.3.4. Abalon DE kujutas endast VKEd, kuna puudus seos RZBga

- (65) Saksamaa tunnistab, et Abalon DE ei liigituks VKEks, kui ta oleks RZBga otseselt või kaudselt seotud. 2006. aastal oli RZB-l tõepoolest ligikaudu 55 000 töötajat ja aastabilansi kogumaht aasta lõpuks oli umbes 115 miljardit eurot. Sellest hoolimata on Saksamaa seisukohal, et seosed puuduvad.
- (66) RZB ja Raetia seoste kohta Abalon DE või selle osanikega konkreetsete isikute kaudu märgib Saksamaa, et Pollmeier on selle mõttekäigu esitanud peaaegu 10 aastat pärast oma kaebuse esitamist ning seetõttu tuleks need väited tagasi lükata põhjusel, et need esitati liiga hilja.

3.3.4.1. Seosed VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu tähenduses puuduvad

- (67) Saksamaa väitel ei saa asjaolust, et RZB on Raetia asutaja, järeldada, et RZB ja Abalon DE on sidusettevõtjad VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu tähenduses. Saksamaa arvates tuleneb Csoklichi aruandest (põhjendus 7), et Raetia asutajal RZB-l puudub igasugune õigus mõjutada Raetia enda või tema sidusettevõtjate äriotsuseid.

⁽²⁶⁾ 2015. aasta kohtuotsus, punktid 122, 124, 128, 138 ja järgnevad.

- (68) Aruande kohaselt on Austria eraõigusliku sihtasutuse iseloomulik tunnus selle täielik lahusus ja õiguslik sõltumatus asutajast. Asutajal on vaid õigused, mis on talle asutamislepingus selgesõnaliselt antud. Raetia asutamislepingust selgub, et RZB-l praktiliselt puudub mõju sihtasutuse juhtimisele (*Trennungsprinzip*). Saksamaa rõhutab eelkõige, et asutamislepingu järgi puudub RZB-l õigus kinnitada Raetia otsuseid (*Zustimmungsvorbehalte*) ja anda Raetiale juhiseid (*Weisungsrechte*). Sellest järeldub, et Raetia juhatuse tegutseb asutajast täielikult sõltumatult. Puudub kaudne mõju, näiteks õiguse kaudu kutsuda tagasi sihtasutuse juhatust. Sihtasutuse juhatuse sõltumatus asutajast on asutamislepingus selgelt sätestatud. Saksamaa märgib, et RZB ei ole kasutanud isegi õigusjärgset võimalust jätta endale tühistamisõigus (*Widerrufsrecht* ehk võimalus tühistada asutamine). Kuna asutamislepingus sätestatud RZB õigust teha (asutamislepingusse) muudatusi saab teostada vaid erandjuhtudel, ei saa asutaja vaidlustada otsuseid, mis on tema huvidega vastuolus. Selgesõnaliselt on välistatud kõik muudatused, mis annaksid RZB-le otsese või kaudse mõju.

3.3.4.2. Seosed VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 neljanda lõigu tähenduses puuduvad

- (69) Lisaks kinnitab Saksamaa, et Abalon DE ega Raetia ega ükski selle tütarettevõtja ei ole seotud RZBga VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 neljanda lõigu tähenduses⁽²⁷⁾ „seoste kaudu ühiselt tegutsevate füüsiliste isikutega“. Saksamaa tunnistab, et kohtupraktika kohaselt peab ettevõtjaid, kellel ametlikult puudub mõni VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimeses lõigus osutatud suhe, kuid „kes sellest hoolimata kujutavad endast üht majandusüksust ühe füüsilise isiku või ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma tegevuse tõttu, [...] samuti käsitama seotud ettevõtjatena selle sätte tähenduses, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel“⁽²⁸⁾.
- (70) Samal ajal leiab Saksamaa, et HaTeFo kohtuotsuses ühe majandusüksuse mõiste kohta sätestatud kriteeriumid ei ole täidetud, sest RZB ei tegutses samal turul nagu Abalon DE, Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga ja Raetia (ega lähiturgudel). Asjaolu, et RZB andis laene ja garantiisid puiduturul tegutsevatele ettevõtjatele, ei tähenda, et RZB ise tegutses sellel turul. Seega ei ole täidetud VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 neljandas lõigus sätestatud tingimus.
- (71) Peale selle puudub Saksamaa väitel eelnimetatud „üks majandusüksus“, sest ühelt poolt RZB ning teiselt poolt Abalon DE, Gafluna ja Raetia personali vahel puuduvad sellised seosed, mis võimaldaks neil mõjutada asjaomaste ettevõtjate äriotsuseid. Samadel põhjustel võib sama järeldada ka sellest, kuidas on määratletud kontrolli komisjoni konsolideeritud pädevusteatises, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle⁽²⁹⁾ (edaspidi „konsolideeritud pädevusteatis“), täpsemalt selle punktis 16.
- (72) Saksamaa seisukoha järgi ei tõenda asjaolu, et mõne asjaomase üksuse asukoht on samal aadressil, suhete olemasolu nende üksuste vahel või võimalust mõjutada äriotsuseid.

3.3.5. VKEdele tüüpilised raskused

- (73) Saksamaa väidab, et kui on täidetud VKEde soovitusel esitatud kriteeriumid, ei ole VKE staatuse määramiseks vaja tõendada VKEdele tüüpiliste raskuste olemasolu. Seega ei ole käesoleval juhul vaja tõendada, et Abalon DE on silmitsi VKEdele tüüpiliste raskustega. Siiski väidab Saksamaa, et Abalon DE on puutunud kokku VKEsid mõjutavate tüüpiliste raskustega, ja et ilma kahe antud garantiita oleks olnud juurdepääs rahalistele vahenditele ebakindel, mis on VKEde puhul tüüpiline. Saksamaa on seisukohal, et ilma kahe garantiita oleks Abalon DE jäänud asutamata. Lisaks on kaebuse esitaja ise rõhutanud Abalon DE pingelist rahalist olukorda 2006. aastal.

⁽²⁷⁾ „Ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud suhe füüsilise isiku või ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjatena, kui nad tegutsevad või osa nende tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel.“

⁽²⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 34.

⁽²⁹⁾ ELT C 95, 16.4.2008, lk 1.

3.4. Saksamaa esitatud lisateave

3.4.1. Kolme laenu andva panga reitingud Abalon DE-le

- (74) Saksamaa esitas lisaks krediidireitingud, mille määrasid Abalon DE-le kolm laenu andvat pank (vt põhjendus 19), ja nende reitingutega seotud selgitused. Komisjonile 15. mail 2017 saadetud kirjas väidab Raffeißenbank International (edaspidi „RBI“, alates 2010. aastast RZB õigusjärglane), et tema hinnang (Abalon DE krediidirisk) põhines sel ajal eelkõige puiduturu kasvuväljavaadetest, tooraine väga heal kättesaadavusel Hessenis, lühikestel veovahemaadel, investeerimistoetustel ja garantiidel, mida annab Hesseni liidumaa.
- (75) Saksamaa on seisukohal, et reitingu määramine Abalon DE-le eraldi on veel üks märk sellest, et puudub suhe RZBga.

3.4.2. RZB ja Raetia vahelised isiklikud suhted

- (76) Isiklike suhete kohta RZB ja Raetia vahel väidab Saksamaa, et 2001. aastast 2015. aasta lõpuni kuulusid Raetia kolmeliikmelisse juhatusse ainult Karl Pistotnik, Ernst Burger ja Kurt Engleitner ning ükski neist ei olnud kunagi olnud RZB töötaja ega juhtorgani liige.
- (77) Saksamaa selgitab ka järgmist: i) 6. detsembrini 2017 ei olnud Abalon DE-l (sealhulgas tema juhatuse liikmel Manfred Reinkemeieril) kontakti ühegi Raetia juhatuse liikmega; ii) garantii andmise ajal ei teadnud Abalon DE juhatuse liige, et Raetia oli olemas; iii) Manfred Reinkemeier sai Raetiast teada alles menetluse käigus, mille algatas Pollmeier; iv) Gafluna omandistruktuur ei huvitanud ega mõjutanud Abalon DE-d.
- (78) Lisaks märgib Saksamaa, et RZB ei andnud kunagi juhiseid Abalon DE juhatuse liikmele, et RZB-l puuduvad lehtpuiduturuga seotud kogemused ning Abalon DE ja RZB vahel puuduvad mis tahes sidemed, mis võimaldaksid RZB-l teha muid toiminguid lisaks ülesannetele, mida ta täidab Abalon DE põhipangana.
- (79) Saksamaa edastas ka teabe, mis saadi RBI koostatud RBZ juhatuse liikmete nimekirjast 2006. aasta kohta, et näidata kokkulangevuse puudumist Raetia kolme juhatuse liikmega.

3.4.3. Gafluna ja Raetia seisukohad

- (80) Gafluna esitas seisukohad enda ja Raetia nimel.
- (81) Gafluna kinnitab, et Raetia asutamislepingu järgi on Raetia kasusaajad äriühingud, kus Raetial on otsene või kaudne osalus.
- (82) Gafluna ja Raetia väidavad, et ainsad teenused, mida RZB rühm osutas Raetiale, Vallugale või Gaflunale, olid õiguslik tugi Raetia, Gafluna ja Valluga asutamiseks ning Raetia konto haldamine. Lisaks oli Vallugal ja on Gaflunal siiani (alates asutamisest) maksetehingute arvelduskonto (*Zahlungsverkehrskonto*) Kathreinbankis (100 % ulatuses RZB tütarettevõtja).
- (83) Gafluna ja Raetia seisukoha järgi ei osutanud Raetia RZB rühma ettevõtjatele ühtki teenust. Raetia ei vahetanud kunagi RZB rühma ettevõtjatega teavet oma strateegia ja tegevussuuna kohta ega olnud kunagi ühegi kolmanda ettevõtja kontrolli all.

3.4.4. RBI seisukohad

- (84) RBI kui RZB õigusjärglane teatas, et RZB asutas Raetia 2001. aastal, olles ainuasutaja, kes paigutas äriühingusse 300 000 eurot oma varadest. RZB valis ja määras ametisse juhatuse esimese koosseisu (liikmed Ernst Burger, Kurt Engleitner ja Karl Pistotnik). Asutamise üks üldine põhjus oli edendada Austria majandust eelkõige Austria ettevõtjate konkurentsivõime säilitamise ja toetamise kaudu, omandades osalust äriühingutes, kellel oli rahalisi raskusi, või pakkudes riskikapitali⁽³⁰⁾. Täpsemalt kinnitas RBI, et Raetia asutati selleks, et hõlbustada raskustes olevate RZB klientide restruktureerimist Raetia kaudse osaluse kaudu neis äriühingutes. Sellise lähenemisviisi puhul ei olnud RZB-l endal vaja omandada osalust raskustes olevates äriühingutes, kes olid RZB kliendid.
- (85) Asutamise ajal osutas RZB Raetiale teenuseid, näiteks andis õigus- ja maksualast abi, aitas asutamislepingu koostamisel ja äriühingu äriregistrisse kandmisel. RBI teadmise järgi ei osalenud Raetia asutamises ükski RZB rühma (kaasa arvatud Kathreinbank) ettevõtja. Õigusabi anti ka Valluga ja Gafluna asutamiseks.
- (86) RBI kinnitab, et kahe kõnealuse garantii andmise ajal olid RZBs ja selle tütaretevõtetes allesitatud ametikohtadel järgmised isikud:
- a) Heinrich Weninger oli Kathreinbankis sihtasutuste osakonna juhataja ja täitis juhtimisülesandeid Kathreinbanki tütaretevõtetes;
 - b) Ernst Burger oli Kathreinbanki nõukogu liige;
 - c) Kurt Engleitner oli Kathreinbanki nõukogu liige;
 - d) Karl Pistotnikul võis olla sidemeid RZB rühma kuuluvate üksustega ajal, mil ta töötas sõltumatu juristina (dokumenteerimata).
- (87) RBI esitas nimekirja laenude kohta, mille RZB/RBI andis Abalon AT-le (kogusummas vähemalt 21 miljonit eurot alates 2003. aastast) ja Abalon DE-le (vähemalt kaks laenu, millele on osutatud põhjenduses 18), ja kõikide garantiide kohta, mis sellega seoses saadi.
- (88) RBI kinnitas ka seda, et Gafluna andis 2003. ja 2007. aastal kapitali suurendamiseks välja hääleõiguseta osasid 4,99 miljoni euro väärtuses. Saksamaa selgitas, et need hääleõiguseta osad ostis kaheetapilise süsteemi raames Abies Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (edaspidi „Abies“), kes on 100 % ulatuses RZB kaudne tütaretevõtja⁽³¹⁾. Ostu rahastati kaudse osanikutoetuse abil, mille RZB andis oma tütaretevõtjale Abies. RBI selgitab, et Gafluna emiteeritud hääleõiguseta osad annavad ostjatele õiguse saada teavet ja osaleda kasumi jaotamises, kuid ei anna mingeid osalemise või mõjutamise õigusi. Seega on RBI seisukohal, et osaluse omandamine ei vasta VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimeses lõigus sätestatud nõuetele.
- (89) RBI kinnitab, et ei ole teadlik mingist RZB rühma üksuste ja Raetia vahelisest teabevahetusest Raetia üldise strateegia kohta (vt ka seisukohti põhjenduses 83). RBI rõhutab, et Raetia tegi oma äriotsuseid täiesti sõltumatult. Samuti kinnitab RBI, et Raetia üle ei teostanud tegelikku kontrolli ei RZB/RBI ega nende tütaretevõtjad. Kontroll oleks olnud vastuolus Austria sihtasutuste õigusega, mille järgi peab sihtasutuse juhatuse tõrjuma kõik asutaja (RZB) katsed mõjutada sihtasutuse tegevust.

3.4.5. Abalon DE seisukoht

- (90) Saksamaa esitas ka Abalon DE kinnituse, milles rõhutatakse, et RZB ei mõjutanud ühtegi Abalon DE äriotsust. Lisaks märgib Abalon DE, et tal oli VKEdele tüüpilisi raskusi konkurentsil põhineva turu ning eelkõige Pollmeieri ülevõtukatsete tõttu.

⁽³⁰⁾ Vt Raetia asutamisleping, artikli 3 punkt a.

⁽³¹⁾ Gafluna andis hääleõiguseta osad üle äriühingule Albona Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH, kes andis need üle Abiesile.

3.4.6. Seisukohad abisumma arvutamise metodoloogia kohta

- (91) 8. veebruaril 2023 esitatud lisateabes kordab Saksamaa, et kahe kõnealuse garantiiga antud abi brutotoetusekvivalendi arvutamisel ei olnud võimalik kasutada meetodit, mis on esitatud 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu esimeses taandes (vt põhjendus 43). Selleks oleks tulnud kindlaks määrata Abalon DE-le riigigarantiita antud samaväärse laenu turuintressimäär, kuid Saksamaa väitel ei saa KSK praegu enam selle kohta oma seisukohta esitada, sest kõikide otsuste tegemiseks asjakohaste parameetrite taasesitamine ei ole võimalik, kuna nende kahe garantii andmisest on möödunud 17 aastat. Seda arvesse võttes väidab Saksamaa, et hoolimata kõigist jõupingutustest ja uurimisest ei ole tal võimalik sellist teavet esitada. Saksamaa lisab, et kuna ta on senini seisukohal, et kasutama pidi 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimese lõigu kolmandas taandes esitatud meetodit, ei ole punkti 3.2 esimese lõigu esimeses taandes esitatud meetodi järgi arvutamine vajalik.
- (92) Peale selle väljendab Saksamaa sarnast seisukohta kahe kõnealuse garantiiga antud abi brutotoetusekvivalendi arvutamise kohta meetodiga, mis on esitatud 2008. aasta garantiiteatise punkti 4.2 esimeses lõigus („garantii turuhinna ja tegelikult makstud hinna vahena“). Saksamaa selgitab lisaks, et ka komisjoni tehtud arvutuste kohta (mis põhinevad 2008. aasta garantiiteatise punkti 4.2 esimeses lõigus esitatud meetodil) ei olnud võimalik võtta seisukohta pika ajalise vahe tõttu, mis jäi garantiide andmise ja komisjoni teabenõude vahele.
- (93) Peale selle on Saksamaa seisukohal, et arvesse tuleb võtta ka RZB arvutatud lepinguliste kohustuste täitmatajätmise võimalust (makseraskuste riskimäär 0,832 %, põhjendus 19), sest RZB ja Abalon DE vahel puudus seos. Saksamaa väidab, et isegi kui selline seos oleks olemas olnud, oleks seda pidanud võtma arvesse Abalon DE krediitvõimekuse kindlaksmääramisel ja selle tulemuseks oleks olnud väiksem makseraskuste riskimäär (sest Abalon DE-l oleks olnud RZBd hõlmava rühma tugevamast finantsseisundist tulenev eelis).
- (94) Lõpuks esitasid Saksamaa ametiasutused täpse teabe tegeliku intressimäära kohta (mis sisaldab kõiki tasusid, eelkõige töötlemis- ja sündikaattasusid), mida pangad nõudsid Abalon DE-lt investeerimislaenu eest.

4. ABI HINDAMINE

- (95) Riigiabi käsitlevates otsustes hindab komisjon tavaliselt esmalt abi olemasolu, siis selle õiguspärasust ja lõpuks abi kokkusobivust siseturuga. Kuna küsimus, kas Abalon DE liigitub VKEks, on asjakohane hindamise kõikides etappides, hindab komisjon kõigepealt, kas Abalon DE kujutas endast 2006. aastal kahe kõnealuste garantiide andmise ajal VKEd.

4.1. VKE staatus

- (96) Oma 6. septembri 2007. aasta teatises ei väitnud Saksamaa selgelt, et Abalon DE liigitub VKEks. Alles oma 12. oktoobri 2016. aasta teates (põhjendus 40) ehk pärast seda, kui Üldkohus oli 2008. aasta otsuse tühistanud, väitis Saksamaa, et Abalon DE on VKE.

4.1.1. VKEde soovitusel sätestatud VKE kriteeriumid

- (97) Kriteeriumid, mille põhjal määratakse kindlaks, kas ettevõtja on VKE, on sätestatud VKEde soovitusel ja neid on tõlgendanud Euroopa Kohus. Euroopa Kohus on eelkõige meelde tuletanud, et „VKE soovitus tuleb nimelt tõlgendada selle vastuvõtmise aluseks olnud põhjusi arvesse võttes“,⁽³²⁾ ja otsustanud, et „nagu nähtub VKEde soovitusel põhjendustest 9 ja 12 ning selle soovitusel artikli 1 lõikest 1, on soovitusel eesmärk kehtestada liidus ja

⁽³²⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 30; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. märts 2021, Ertico – ITS Europe vs. komisjon, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, punkt 87.

EMPs liidu poliitika raames kasutatud VKEde mõiste määratlus, mis võtab arvesse selliste ettevõtjate tegelikku majanduslikku olukorda, et välistada selline kvalifikatsioon ettevõtjate kontsernide puhul, mille majanduslik võim ületab VKEde oma, ja anda seeläbi VKEde huvides ette nähtud eri õigusnormidest ja meetmetest tulenevad eelised ainult neid tegelikult vajavatele ettevõtjatele“⁽³³⁾. Lisaks on Üldkohus otsustanud, et „väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele antud soodustused on sageli erandid üldnormidest näiteks riigiabi valdkonnas, mistõttu VKE määratlust peab tõlgendama kitsalt“⁽³⁴⁾.

- (98) VKEde soovitus I lisa artikli 2 lõikes 1 on sätestatud, et „mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/ või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot“.
- (99) VKEde soovitus I lisa artiklis 3 on esitatud töötajate arvu ja rahasummade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtjate liigid, nagu on nähtud ette VKEde soovitus I lisa artikli 2 lõikega 1.
- (100) VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 1 kohaselt käsitatakse ettevõtjat autonoomse ettevõtjana (nii et VKEde soovitus I lisa artiklis 2 sätestatud künniste hindamisel võetakse arvesse ainult selle ettevõtja rahasummasid ja töötajate arvu), kui ta ei liigitu partnerettevõtjaks VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 2 tähenduses või sidusettevõtjaks VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses.
- (101) VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 2 kohaselt on partnerettevõtjad kõik ettevõtjad, mis ei ole sidusettevõtjad (VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses) ning mille vahel on mõni järgmine suhe: ettevõtja (tootmisahelas eespool asetsev ettevõtja) omab üksi või koos ühe või mitme sidusettevõtjaga (VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses) 25 % või rohkem teise ettevõtja (tootmisahelas tagapool asetseva ettevõtja) kapitalist või hääleõigustest.
- (102) VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 esimeses lõigus määratletakse sidusettevõtjatena ettevõtjad, kellel on omavahel mõni järgmistest suhetest:
- a) ettevõtja omab teises ettevõtjas enamikku aktsionäride või osanike hääleõigustest;
 - b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
 - c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või tema asutamislepingule või põhikirjale;
 - d) ettevõtja, kes on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele kõnealuse ettevõtja teiste aktsionäride või osanikega üksi enamikku selle ettevõtja aktsionäride või osanike hääleõigustest.
- (103) VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 neljandas lõigus on lisatud, et ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud suhetest füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjana, kui nad tegutsevad või osa nende tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel. HaTeFo kohtuotsuses selle sätte tõlgendamise kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et sätet „tuleb tõlgendada nii, et kui ettevõtjatevaheliste õiguslike ja majanduslike suhete analüüsist tuleneb, et nad moodustavad ühe majandusüksuse ühe füüsilise isiku või ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma kaudu, saab neid käsitada „seotud“ ettevõtjatena selle artikli tähenduses isegi siis, kui neil formaalselt ei ole ühtegi lisa artikli 3 lõike 3 esimeses lõigus nimetatud suhet.

⁽³³⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. märts 2021, Ertico – ITS Europe vs. komisjon, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, punkt 88.

⁽³⁴⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 32; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. september 2020, NMI Technologietransfer, C-516/19, ECLI:EU:C:2020:754, punkt 65; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. märts 2021, Ertico – ITS Europe vs. komisjon, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, punkt 89.

Kõnealuse lisa artikli 3 lõike 3 neljanda lõigu tähenduses käsitatakse ühiselt tegutseva rühmana füüsilisi isikuid, kes teevad koostööd selleks, et mõjutada asjaomaste ettevõtjate äriotsuseid, mis välistab omakorda selle, et neid ettevõtjaid saaks käsitada üksteisest majanduslikult sõltumatutena. Selle tingimuse täitmine sõltub kohtuasja asjaoludest ega pea tingimata olema seotud nende isikute vaheliste lepinguliste suhetega ega nende kavatsusega ära kasutada VKE määratlust VKE soovitusel tähenduses“⁽³⁵⁾.

- (104) Lõpuks on VKEde soovitusel I lisa artikli 6 lõigetes 2 ja 3 sätestatud, et mitteautonoomsete ettevõtjate puhul asjakohaste töötajate arvu, käibe või bilansimahu künniste ületamise kindlaksmääramiseks tuleb vaadeldava ettevõtja andmetele lisada asjakohased andmed partnerettevõtja (proportsionaalne lisamine) ja sidusettevõtjate (100 % lisamine) kohta.

4.1.2. Hindamine

- (105) Komisjon tunnistab, et nagu selgub Hollsteini aruandest (põhjendus 40), ei ületa Abalon DE kahe garantii andmise kuupäeval ei üksi ega ka koos Raetia, Abalon Consultingu, Valluga, Gafluna ja Abalon ATga arvestatuna VKEde soovitusel I lisas sätestatud töötajate arvu, käibe ja bilansimahu künniseid ning liigituks seega VKEks.
- (106) Teisalt ei saa Abalon DEd liigitada VKEks, kui RZBd käsitatakse sidus- või partnerettevõtjana VKEde soovitusel I lisa tähenduses. RZB ise ei vasta VKE kriteeriumidele, sest selle töötajate arv (55 000 aastal 2006) ja aastabilansi kogumaht (115 miljardit eurot aastal 2006) (põhjendus 65) ületavad vastavad künnised (töötajate arv 250 ja/või aastabilansi kogumaht 43 miljonit eurot)⁽³⁶⁾.
- (107) Selleks et hinnata, kas Abalon DEd saab pidada VKEks, on seega tähtis hinnata Abalon DE ja RZB vahelisi suhteid. Selleks peab komisjon eespool (põhjendus 26) esitatud struktuuri alusel hindama esmalt suhteid Abalon DE ja Gafluna vahel (punkt 4.1.2.1), siis suhteid Gafluna, Abalon AT, Valluga ja Raetia vahel (punkt 4.1.2.2) ja lõpuks suhteid nende nelja ettevõtja ja RZB vahel (punkt 4.1.2.3).
- (108) Esmalt märgib komisjon, et vastupidiselt Saksamaa väitele (põhjendus 66) ei saa kõrvale jätta Pollmeieri väiteid selliste suhete olemasolu kohta üksnes seepärast, et need esitati alles ametliku uurimise etapis ja mitte algses kaebuses. Nõukogu määruse (EL) 2015/1589⁽³⁷⁾ (edaspidi „menetlusmäärus“) artikli 24 lõike 1 kohaselt „võib iga huvitatud pool esitada märkusi komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta“. Komisjon on seisukohal, et see õigus kehtib olenemata sellest, kas isik on varem esitanud kaebuse või turuteabe, ja et seda õigust ning ametliku uurimise ajal isiku esitatud märkuste ulatust ja sisu ei piira väited, mis on esitatud varasemas kaebuses või turuteabes. Igal juhul peab komisjon abimeetme hindamisel otsustama, kas abisaajat saab pidada VKEks, ja võtma otsustamisel arvesse kõiki elemente, mis on sellise hinnangu andmisel asjakohased.
- (109) Komisjon märgib lisaks, et vastupidiselt Saksamaa väitele (põhjendus 64) ei saa pidada õiguslikult siduvaks 2008. aasta otsust, milles järeldati, et Gafluna, Abalon DE, Valluga ja Raetia on üksnes partnerettevõtjad. Esiteks tühistati see otsus 2015. aasta kohtuotsusega. Teiseks ei hinnanud komisjon oma 2008. aasta otsuses mitte seda, kas Abalon DE liigitus kahe garantii andmise ajal VKEks, vaid ainult seda, kas Abalon AT rahalistest raskustest võis järeldada, et Abalon DEd tuli pidada raskustes olevaks ettevõtjaks, mida komisjon rahalise seose puudumise tõttu eitas⁽³⁸⁾. Seega ei saa 2008. aasta otsus olla Abalon DE VKE staatuse hindamise aluseks.

⁽³⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 39.

⁽³⁶⁾ Isegi kui RZBd käsitatakse partnerettevõtjana, välistaks RZB andmetest 49 % proportsionaalne lisamine Abalon DE andmetele viimase liigitamise VKEks. Sama arutluskäiku saab rakendada ka siis, kui Gafluna ja selle sidusettevõtjad (Abalon AT, Valluga, Raetia) oleksid vaid Abalon DE partnerettevõtjad (mida Saksamaa väidab, aga mille komisjon on vaidlustanud).

⁽³⁷⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽³⁸⁾ 2008. aasta otsuse põhjendus 38.

4.1.2.1. Abalon DE ja Gafluna on sidusettevõtjad

- (110) Komisjon uurib, kas Gaflunat saab käsitada Abalon DE sidusettevõtjana VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses.
- (111) Komisjon märgib, et Abalon DE kuulus 2006. aastal 49 % ulatuses Gaflunale (51 % osalusest kuulus äriühingule Abalon Consulting, mis kuulub 100 % ulatuses Manfred Reinkemeierile). Sellise vähemusosaluse tulemuseks on Abalon DE põhikirja järgi hääleõiguse vähemus osanike üldkoosolekul. Seega ei vasta Abalon DE ja Gafluna vaheline suhe VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punktis a sätestatud tingimustele.
- (112) Abalon DE põhikirja artikli 5 lõike 2 kohaselt on kummalgi osanikul (Gafluna ja Abalon Consulting) õigus määrata ametisse üks juhatuse liige ja kutsuda enda määratud juhatuse liige sellelt ametikohalt tagasi. Kuna Gafluna saab määrata ametisse või kutsuda tagasi ühe kahest juhatuse liikmest, ei ole tal õigust määrata ametisse ega kutsuda tagasi juhatuse liikmete enamust, nagu on sätestatud VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punktis b. Täiendavaid juhatuse liikmeid saab määrata ametisse vaid üldkoosolek, milles Gaflunal ei ole hääleteenamust (vt eespool põhjendus 111). Seega järeldeb komisjon, et Abalon DE ja Gafluna vaheline suhe ei vasta VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punktis b sätestatud tingimustele.
- (113) Seepärast hindab komisjon võimalikku õigust teostada valitsevat mõju teise ettevõtja üle vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või tema asutamislepingule või põhikirjale, nagu on sätestatud VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punktis c. Valitseva mõju olemasolu kindlaksmääramisel tugineb komisjon Euroopa Kohtu praktikale VKEde soovitusel kontekstis. HaTeFo kohtuasjas tehtud otsuses märkis kohus: „Lisaks on ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma puudutav tingimus täidetud juhul, kui need isikud teevad koostööd selleks, et mõjutada asjaomaste ettevõtjate äriotsuseid, mis välistab omakorda selle, et neid ettevõtjaid saaks käsitada üksikisikust majanduslikult sõltumatutena“⁽³⁹⁾.
- (114) Osutada tuleb ka Euroopa Kohtu praktikale seoses ühinemismäärusega,⁽⁴⁰⁾ milles käsitletakse „otsustava mõju“ avaldamist ja mis on seotud mõistega „üks majandusüksus“,⁽⁴¹⁾ mida kohus kasutab VKEde soovitusel tõlgendamisel⁽⁴²⁾. Sellega seoses on Euroopa Kohus komisjoni pädevusteatisel osutades⁽⁴³⁾ märkinud, et otsustav mõju tähendab „võimalust tõkestada otsuseid, mis määravad kindlaks ettevõtja kaubandusstrateegia. Ühiskontroll võimaldab ka ummikolukorra teket, mis tuleneb kahe või enama emaettevõtja võimalusest väljapakutud strateegilised otsused tagasi lükata. Kõnealused aktsionärid peavad seega ühissettevõtte kaubanduspoliitika kindlaksmääramisel ühisele kokkuleppele jõudma [...] [ja] peavad [...] koostööd tegema“⁽⁴⁴⁾.

⁽³⁹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 35.

⁽⁴⁰⁾ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj>). Ühinemismääruse artikli 3 lõike 2 punktis b on sätestatud: „Kontrolli sisuks on õigused, lepingud või muud vahendid, mis [...] annavad võimaluse ettevõtjat otsustavalt mõjutada, eelkõige tulenevalt: [...] õigustest või lepingutest, mis võimaldavad otsustavalt mõjutada ettevõtja organite koosseisu, hääletamist või otsuseid.“

⁽⁴¹⁾ Vt ka viited „ühele majandusüksusele“ komisjoni konsolideeritud pädevusteatises (punktid 10 ja 135), mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT C 95, 16.4.2008, lk 1).

⁽⁴²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punktid 34, 38 ja 39.

⁽⁴³⁾ Komisjoni konsolideeritud pädevusteatis, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT C 95, 16.4.2008, lk 1).

⁽⁴⁴⁾ Kohtuotsus, esimese astme kohus, 23. veebruar 2006, Cementbouw vs. komisjon, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, punktid 42 ja 67. Vt ka punkt 52.

- (115) Nagu on märgitud põhjenduses 112, on käesoleval juhul kummalgi Abalon DE osanikul õigus määrata ametisse üks juhatuse liige ja ta tagasi kutsuda. Gafluna ei kasutanud seda õigust, kuid ta oleks saanud blokeerida Abalon DE juhtkonna otsuseid, kui ta oleks määranud ametisse teise juhatuse liikme lisaks Manfred Reinkemeierile, kelle oli ametisse määranud Abalon Consulting. Sellisel juhul esindaksid kaks juhatuse liiget koos Abalon DEd ja teeksid strateegilisi otsuseid, välja arvatud siis, kui kvalifitseeritud 2/3 häälteenamusega antakse see õigus vaid ühele neist ⁽⁴⁵⁾. Sellist 2/3 häälteenamust ei ole aga võimalik saavutada, kui selle vastu on Gafluna, kellele kuulub 49 % osalusest. Ka üldkoosolek saab täiendavaid juhatuse liikmeid ametisse määrata või tagasi kutsuda üksnes 2/3 häälteenamusega. Selle tulemusena oleks Gafluna saanud blokeerida juhtkonna otsuseid ning kuna Gafluna ja Abalon Consulting on võrdsete õigustega, tuleks järeldada, et Gafluna saab kasutada Abalon DE üle valitsevat mõju. Asjaolu, et Gafluna seda õigust ei kasutanud, ei sea seda järeldust kahtluse alla, sest valitsevat mõju ei pea avaldama ja VKEde soovitus I lisa kohaselt on oluline pigem see, et põhikirjaga on antud valitseva mõju avaldamise õigus.
- (116) Abalon DE põhikirjas on ette nähtud ka nõukogu (assotsieerunud juhtorgan), milles on kaks kuni neli liiget, kelle määravad Gafluna ja Abalon Consulting võrdsetel alustel, kui nõukogus on kaks või neli liiget ⁽⁴⁶⁾. Kui nõukogus on kolm liiget, nimetavad Gafluna ja Abalon Consulting kumbki ühe liikme ja kolmanda liikme nimetavad kaks osanikku ühisel kokkuleppel. Nõukogu teeb järelevalvet ja nõustab juhatust; selle ühehääline kinnitus on vajalik teatud tehingute või äriotsuste tegemiseks (nõukogu otsustab, milliste tehingute või otsuste jaoks on vaja nõukogu kinnitust, nii et nõukogu võib näiteks otsustada, et kõikide strateegiliste tehingute tegemiseks peab need enne kinnitama nõukogu) ⁽⁴⁷⁾. Saksamaa esitatud teabe kohaselt oli alates Abalon DE asutamisest kuni 2014. aastani selle nõukogus kaks liiget, kellest ühe oli nimetanud Gafluna ja ühe Abalon Consulting. Ka see näitab, et Gafluna avaldas Abalon DE-le valitsevat mõju.
- (117) Eespool kirjeldatud arvestades võis Gafluna avaldada 2006. aastal Abalon DE üle valitsevat mõju, sest Gaflunal oli juhtkonna liikmete ametisse määramise ja Abalon DE äripõhimõtete kohta strateegiliste otsuste suhtes rakenduva vetoõiguse kaudu Abalon DE üle ühiskontroll. Seega järeldab komisjon, et Gafluna ja Abalon DE on sidusettevõtjad VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti c tähenduses.
- (118) Seda järeldust toetab hindamine VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 neljanda lõigu alusel, milles keskendutakse suhetele füüsilise isiku kaudu. Sellega seoses rõhutatakse HaTeFo kohtuotsuse punktis 37 isiklike suhete olulisust mitme äriühingu samaaegsel juhtimisel.
- (119) Komisjon märgib, et garantiide andmise ajal 2006. aastal oli Abalon DE ja Abalon AT (mis 80 % ulatuses kuulus Gaflunale) juhtimises kattuvus, sest Manfred Reinkemeier oli mõlema äriühingu juhatuse liige. Kui Gafluna avaldas vastuseisu küsimustes, mis puudutasid Abalon DEd (mis 49 % ulatuses kuulus Gaflunale), oleks Manfred Reinkemeier võinud Abalon AT (mis kuulus 80 % ulatuses Gaflunale) juhatuse liikmena karta kahju tekkimist. Tegelikult võib neid äriühinguid, mis mõlemad olid Gafluna kontrolli all ja tegutsesid samal lehtpuiduturul, pidada Manfred Reinkemeieri kaudu sidusettevõtjateks. Kuna Gafluna omab Abalon AT osalusest 80 %, tuleb ka Abalon DEd ja Gaflunat pidada sidusettevõtjateks.
- (120) Eespool öeldud arvesse võttes on komisjon seisukohal, et Abalon DE ja Gafluna on sidusettevõtjad VKEde soovitus I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses.

⁽⁴⁵⁾ Abalon DE põhikirja artikli 5 lõige 1 ja artikli 6 lõige 1.

⁽⁴⁶⁾ Abalon DE põhikirja artikli 7 lõiked 1–3.

⁽⁴⁷⁾ Abalon DE põhikirja artikli 7 lõike 7 järgi koostab nõukogu nende tehingute loetelu, mille tegemiseks on vaja nõukogu kinnitust: „Nõukogu teostab järelevalvet ja nõustab juhatust. Nõukogu kehtestab oma töökorra, milles [---] sätestab juhatuse järelevalve eeskirjad. Need hõlmavad [---] loetelu tehingutest, mille juhatus võib teha ainult siis, kui selle on kinnitanud nõukogu.“ („Der Beirat überwacht und berät die Geschäftsführung. Er gibt sich eine Geschäftsordnung, in der er ... Regularien zur Überwachung der Geschäftsführung festlegt. Hierzu gehört ... die Erstellung eines Kataloges von zustimmungspflichtigen Geschäften, die die Geschäftsführung nur nach vorheriger Zustimmung durch den Beirat durchführen darf.“).

4.1.2.2. Abalon AT, Gafluna, Valluga and Raetia (edaspidi „Raetia sidusettevõtjad“) on sidusettevõtjad

- (121) 2006. aastal (abi andmise ajal) kuulus Valluga 100 % ulatuses Raetiale. Vallugale kuulus aga 100 % ulatuses Gafluna, kellele omakorda kuulus 80 % ulatuses Abalon AT. Arvestades sellist osanike hääleteenamust tuleb neid nelja äriühingut käsitada sidusettevõtjatena VKEdes soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti a tähenduses.

4.1.2.3. Seosed Raetia sidusettevõtjate ja RZB vahel

4.1.2.3.1. Otsene seos RZB ja Raetia vahel

- (122) Raetia on sihtasutus, mis on asutatud Austria õiguse, täpsemalt eraõiguslike sihtasutuste föderaalseaduse alusel⁽⁴⁸⁾. RZB asutas Raetia algkapitaliga 300 000 eurot. Suhet RZB kui asutaja ja Raetia kui sihtasutuse vahel reguleerib eraõiguslike sihtasutuste föderaalseadus ja asjaomane asutamisleping⁽⁴⁹⁾. Asutamislepingu artikli 3 punkti a kohaselt on Raetia üks eesmärk „Austria majanduse edendamine eelkõige Austria ettevõtjate konkurentsivõime säilitamise ja toetamise kaudu, omandades osalust rahalistes raskustes olevates äriühingutes või pakkudes riskikapitali“ (põhjendus 84).
- (123) Komisjon märgib, et Csoklichi aruande kohaselt peetakse Austria õiguses sihtasutust juriidiliseks isikuks, kes on põhimõtteliselt sõltumatu oma asutajast, ja asutajal puuduvad üldiselt sihtasutuse, selle organite ja varade suhtes õigused (nn lahususpõhimõte, vt põhjendused 67 ja 68). Komisjon hindab aga sihtasutuse ja selle asutaja vahelisi suhteid VKEdes soovitusel I lisa ning liidu kohtute vastava praktika, mitte Austria õiguse põhjal.
- (124) VKEdes soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti b kohaselt näitab ametisse määramise õiguse andmine, et kaks äriühingut on omavahel seotud. Raetia asutamislepingu järgi moodustatakse sihtasutusele juhatus, mis koosneb kolmest liikmest⁽⁵⁰⁾. Sihtasutust esindavad seaduslikult kaks juhatuse liiget ühiselt (*gemeinsame Vertretung*), kusjuures sihtasutuse äritegevust on volitatud juhtima vaid kolm juhatuse liiget ühiselt (*gemeinschaftliche Geschäftsführung*)⁽⁵¹⁾. Asutamislepingu järgi⁽⁵²⁾ nimetas RZB kui asutaja määramata tähtajaks ametisse juhatuse esimese koosseisu (Ernst Burger, Kurt Engleitner ja Karl Pistotnik). Hilisemaid juhatuse liikmeid saab ametisse nimetada vaid sihtasutuse juhatuse ühehäälsel otsusel⁽⁵³⁾. Kuni 2006. aastani jäi juhatuse koosseis muutumatuks.
- (125) Seega koosnes garantiide andmise ajal 2006. aastal Raetia juhatus ainult RZB määratud liikmetest. Kuna RZB-l oli õigus määrata ja ta määras igapäevase äritegevuse juhtimiseks ametisse Raetia juhatuse algsed liikmed, on komisjon jõudnud järeldusele, et RZB ja Raetia on sidusettevõtjad VKEdes soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti b tähenduses.
- 4.1.2.3.2. Kaudsed seosed RZB ja mõne Raetia sidusettevõtja vahel Kathreinbanki (RZB tütaretevõtja) kaudu
- (126) Järeldust, et RZB ja Raetia on nende otseste seoste kaudu omavahel sidusettevõtjad, toetavad ka RZB ja mõne Raetia sidusettevõtja kaudsed seosed Kathreinbanki kaudu.
- (127) Kathreinbank on 100 % ulatuses RZB tütaretevõtja ja seega seotud RZBga VKEdes soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 esimese lõigu punkti a tähenduses. Kuigi Kathreinbanki ja Raetia sidusettevõtjatel puudusid 2006. aastal osalusel või hääleõigusel põhinevad seosed, on nende vahel isiklikud sidemed, mis on asjakohased VKE staatuse hindamisel (põhjendus 103).

⁽⁴⁸⁾ Eraõiguslike sihtasutuste föderaalseadus (*Bundesgesetz über Privatstiftungen (Privatstiftungsgesetz, PSG)*).

⁽⁴⁹⁾ Eraõiguslike sihtasutuste seaduse paragrahvid 33 ja 34.

⁽⁵⁰⁾ Vt Raetia asutamisleping, artikli 7 punkt a.

⁽⁵¹⁾ Vt Raetia asutamisleping, artikkel 8.

⁽⁵²⁾ Vt Raetia asutamisleping, artikli 7 punkt d.

⁽⁵³⁾ Vt Raetia asutamisleping, artikli 7 punkt d.

- (128) Täpsemalt kinnitas RZB õigusjärglane RBI, et kahe garantii andmise ajal 2006. aastal kattusid Raetia ja Kathreinbanki juhatuse ja nõukogu liikmed teatud määral. Sel ajal kuulusid Raetia juhatusse Ernst Burger, Kurt Engleitner ja Karl Pistotnik. Ernst Burger ja Kurt Engleitner olid samal ajal ka Kathreinbanki nõukogu liikmed. Lisaks esitas Saksamaa RZB märkuse, milles tunnistati, et Raetia juhatuse kolmanda liikme Karl Pistotniku tegevus juristina võis tuua kaasa seosed RZBga.
- (129) Peale selle oli kahe garantii andmise ajal Heinrich Weninger, üks kahest Valluga ja Gafluna juhatuse liikmest, Kathreinbanki sihtasutuste osakonna juhataja. Lisaks oli Gafluna, Valluga ja Kathreinbanki asukoht garantiide andmise ajal registreeritud samal aadressil.
- (130) Pärast kõigi eespool nimetatud faktiliste asjaolude põhjalikku hindamist on komisjon jõudnud järeldusele, et ühelt poolt Kathreinbanki ja teiselt poolt Raetia, Valluga ja Gafluna juhtimise kattuvused kujutavad endast suhet füüsiliste isikute kaudu VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses.
- (131) VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 neljanda lõigu kohaselt käsitatakse ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud suhetest füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, samuti sidusettevõtjana, kui nad tegutsevad või osa nende tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel. Lähiturg on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg. Sellega seoses märgib komisjon, et Raetia ja Kathreinbank (oma sihtasutuste osakonna kaudu) tegutsevad lähiturul (Raetia on sihtasutus ja Kathreinbank osutab teenuseid sihtasutustele (vt põhjendusest 25, mis on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees olev turg)) ja seega võib neid pidada sidusettevõtjateks. Lisaks on oluline märkida, et seotud valdusühingute puhul, kes kontrollivad abisaajaga samal asjaomasel turul või abisaaja lähiturgudel tegutsevat tütaretevõtjat (on sellega seotud), tuleb põhimõtteliselt eeldada, et need valdusühingud tegutsevad täielikult või osa nende tegevusest toimub sellel turul. Kuna mõiste „suhted“ tähendusest saab paratamatult eeldada tütaretevõtja täieliku sõltumatuse puudumist temaga seotud valdusühingust, osaleb see valdusühing otseselt turul tegutseva tütaretevõtja strateegia ja muude äripoliitiliste aspektide kindlaksmääramises või vähemalt heakskiitmises. See tuleneb Euroopa Kohtu praktikas kasutatud ühe majandusüksuse mõistest, ⁽⁵⁴⁾ millel põhineb peamiselt ka VKEde soovitusel I lisa artikli 3 lõike 3 neljas lõik. Lisaks jagatakse rühmas tavaliselt ülesanded eri üksuste vahel. Üks üksus võib ainult toota kaupu, teine võib neid müüa ja kolmas tegutseda juhtiva valdusühinguna. Kõik need on funktsionaalsed suhted asjaomasel turul. Seega kehtib kõigi nende üksuste kohta säte „kui need ettevõtjad tegutsevad täielikult või osa nende tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel“. Selle põhjal järeldab komisjon, et sidusettevõtjate rühm (RZB, Raetia, Valluga, Gafluna, Abalon AT ja Abalon DE) tegutses garantiide andmise ajal või osa nende tegevusest toimus samal asjaomasel turul või lähiturgudel.
- (132) Komisjon järeldab, et kahe garantii andmise ajal olid Raetia, Valluga ja Gafluna seotud Kathreinbankiga ja seega ka RZBga.

4.1.2.4. Järeldus

- (133) Hinnates ettevõtja VKE staatust, lisatakse ettevõtja andmetele kõik tema sidusettevõtjate andmed ⁽⁵⁵⁾. Kuna Abalon DE oli Gafluna sidusettevõtja (punkt 4.1.2.1), Gafluna omakorda oli Abalon AT, Valluga ja Raetia sidusettevõtja (punkt 4.1.2.2) ning Raetia oli RZB sidusettevõtja (põhjendus 121), tuleb Abalon DE VKE staatuse hindamisel võtta arvesse RZBd.
- (134) Arvestades, et RZB ei olnud garantiide andmise ajal VKE, ei olnud sel ajal VKEd ka tema sidusettevõtjad, eelkõige Abalon DE.

⁽⁵⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 27. veebruar 2014, HaTeFo vs. Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, punkt 34.

⁽⁵⁵⁾ VKEde soovitusel I lisa artikli 6 lõiked 2 ja 3, vt põhjendus 104.

4.1.2.5. Abalon DE-l ei olnud VKEdele tüüpilisi raskusi

- (135) Kui komisjon hindas, kas Abalon DE oli 2006. aastal VKE, kontrollis ta lisaks eespool kirjeldatud suhetele ka seda, kas ettevõtjal oli VKEdele tüüpilisi raskusi. VKEdele suunatud meetmed peaksid tegelikkuses andma eeliseid ettevõtjatele, kelle väiksus on neile ebasoodne, mitte aga neile, kes kuuluvad suuremasse ettevõtjate rühma ning kellel on juurdepääs rahastamisele ja abile, mis puudub nendega samasuguse suurusega konkurentidel (põhjendus 97). Lisaks võib järeldada, et VKE staatusega seotud eeliste loomiseks üksnes tegelikult sõltumatutele VKEdele tuleks välistada õiguslikud struktuurid, milles VKEd moodustavad majandusrühma, mis on tugevam kui sellised VKEd ise. Samuti tuleks tagada, et VKE määratlusest ei kalduta kõrvale vormilistel põhjustel⁽⁵⁶⁾. Kui ettevõtjal tegelikult puuduvad VKEdele tüüpilised raskused, on komisjonil õigus keelduda suurema abi andmisest⁽⁵⁷⁾. Hoollimata väitest, et Raetia oli RZBst sõltumatu (põhjendus 123), ei olnud Abalon DE sõltumatu VKE. Eespool nimetatud oluliste suhete tõttu Raetia rühma ja turul olulise finantsasutuse RZBga on komisjon seisukohal, et Abalon DE-l puudusid VKEdele tüüpilised raskused, nagu probleemid juurdepääsuga rahastamisele.
- (136) Seda tõendab asjaolu, et RZB andis Abalon DE-le 50 % investeerimislaenust ja arvelduskrediidist (vt põhjendus 20). Komisjon märgib lisaks, et Abalon DE emaettevõtja Gafluna sai RZB-lt kaudselt kvaasikapitali. Uurimise ajal teatas RZB õigusjärglane RBI (põhjendus 88), et 2003. ja 2007. aastal andis Gafluna kapitali suurendamiseks välja hääleõiguseta osasid 4,99 miljoni euro väärtuses, millest kõik ostis Abies, kes on 100 % ulatuses RZB kaudne tütarettevõtja. Abies sai omandamiseks RZB-lt kaudse osaniku toetust. See oluline 4,99 miljoni euro suurune kvaasikapitali sissemakse Gafluna kasuks näitab, et Gaflunal ja selle sidusettevõtjatel ei olnud kapitalile juurdepääsul VKEdele tüüpilisi raskusi.

4.1.3. VKE staatuse järeldus

- (137) Võttes arvesse eespool öeldut, järeldab komisjon, et Abalon DE-d ei saanud liigitada 2006. aastal kahe garantii andmise ajal VKEks.

4.2. Abi olemasolu

- (138) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 on sätestatud: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.“ Selleks et meede liigituks selle artikli tähenduses riigiabiks, peavad seega olema täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused: i) meede peab olema seostatav riigiga ja rahastatud riigi ressurssidest, ii) meede peab andma abisaajale eelise, iii) see eelis peab olema valikuline ja iv) meede peab kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi ning liikmesriikidevahelist kaubandust.

4.2.1. Rahastamine riigi vahenditest ja riigiga seostatavus

- (139) Kaks garantiid andis Investitionsbank Hessen Hesseni liidumaa rahandusministeeriumi nimel. Seega on garantiid otseselt riigiga seostatavad.
- (140) Need sõltuvad riigieelarvest ja hõlmavad seega riigi vahendeid (põhjendus 18).

4.2.2. Ettevõtja

- (141) Abalon DE liigitub ettevõtjaks, sest ta osaleb majandustegevuses. Ta töötleb metsandustooteid ja müüb töödeldud tooteid asjaomasel tooteturul tasu eest (põhjendus 23).

⁽⁵⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 2014, Itaalia vs. komisjon, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, punkt 50.

⁽⁵⁷⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 2014, Itaalia vs. komisjon, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, punkt 54.

4.2.3. Eelis

- (142) Eelis on iga majanduslik kasu, mida ettevõtja ei oleks saanud tavalistes turutingimustes, st riigi sekkumiseta. Laenusaja, kelle laenule liikmesriigi avalik-õiguslik asutus annab garantii, saab üldjuhul eelise, kuna tema intressikulud on madalamad kui need, mida ta oleks pidanud kandma sama rahastamise korral ja sama garantii korral turuhinnaga ⁽⁵⁸⁾.
- (143) Põhimõtteliselt loetakse riigiabi elemendiks antud garantii asjakohase turuhinna ja selle meetme eest makstud tegeliku hinna vahet ⁽⁵⁹⁾.

4.2.3.1. Garantiide abiekvivalendi arvutamise põhimõtted

- (144) Riigi garantiide vormis abi antakse garantii andmise hetkel, mitte selle kasutamise või garantii tingimuste kohaste väljamaksete tegemise ajal ⁽⁶⁰⁾. Seepärast on meetmete hindamise määravaks ajaks see hetk, kui garantiid 2006. aasta detsembris anti (põhjendus 18).
- (145) Selleks et määrata kindlaks, kas kaks kõnealust garantiid annavad Abalon DE-le eelise, peab komisjon kasutama meetodeid ja põhimõtteid, mis võimaldavad arvutada võimalikult täpselt välja garantiide tegeliku turuväärtuse. Need on praegu sätestatud 2008. aasta garantiiteatistes. Kuigi abi andmise ajal kohaldati 2000. aasta garantiiteatist, asendas selle hiljem 2008. aasta garantiiteatis, milles sätestatakse täpsemalt garantiide abielemendi arvutamise põhimõtted, mis kajastavad paremini tegelikku turuolukorda. Kuna abi on objektiivne mõiste, mida tuleb hinnata võimalikult täpselt, hindab komisjon seda, kas kaks kõnealust garantiid annavad Abalon DE-le eelise, 2008. aasta garantiiteatise alusel.
- (146) 2008. aasta garantiiteatise punkti 3.2 alapunkti d kohaselt „tuleks vastava turuhinna kindlaksmääramiseks arvestada garantii ja selle aluseks oleva laenu omadusi, sealhulgas tehingu summat ja kestust, laenusaja antud tagatist ja muid kogemusi, mis mõjutavad sissenõudmismäära hindamist, laenusaja finantsseisundist tingitud võimalikku maksejõuetust, tema tegevusvaldkonda ja väljavaateid ning muid majanduslikke tingimusi. Selle analüüsi abil peaks olema võimalik laenusaja liigitada riskireitingu alusel. Kasutada võib rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuri liigitust, kuid laenu andev pank võib läbi viia ka oma sisereitingu. [...] Et hinnata, kas garantiipremia on turutingimustega kooskõlas, võib liikmesriik võrrelda turul tegutsevate sarnase reitinguga ettevõtjate makstud hindu“.
- (147) 2008. aasta garantiiteatise punkti 4.2 esimeses lõigus on esitatud kolm eri meetodit, millega saab kindlaks teha üksikgarantiide, sealhulgas kõnealuste garantiide abielemendi. Põhimõtteliselt tuleks rakendada esimest meetodit, mille järgi peaks laenugarantii sularahaekvivalendi arvutama „garantii turuhinna ja tegelikult makstud hinna vahena“ (edaspidi „2008. aasta garantiiteatise esimene meetod“).
- (148) Ametliku uurimismenetluse ajal palus komisjon Saksamaal esitada teavet kõnealuste garantiidega antava abi brutotoetusekvivalendi arvutamise kohta 2008. aasta garantiiteatise esimese meetodi järgi, kuid Saksamaa ametiasutused leidsid, et seda teavet ei ole võimalik esitada (põhjendused 16, 91 ja 92). Komisjon on aga seisukohal, et ta saab kohaldada 2008. aasta garantiiteatise esimest meetodit, sest turul pakutakse seda tüüpi tehingute jaoks garantiisid.

⁽⁵⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 3. aprill 2014, Prantsusmaa vs. komisjon, C-559/12 P, ECLI: ECLI:EU:C:2014:217, punkt 96; kohtuotsus, Üldkohus, 12. märts 2020, Valencia Club de Fútbol vs. komisjon, T-732/16, ECLI:EU:T:2020:98, punkt 121.

⁽⁵⁹⁾ Vt 2008. aasta garantiiteatise punkti 4.1 esimene lõik.

⁽⁶⁰⁾ 2008. aasta garantiiteatise punkt 2.1.

- (149) Turuhinna kindlakstegemiseks ja abi suuruse arvutamiseks võrdleb komisjon tegelikult makstud hinda samaväärsete turutehingute hinnaga, mida on maksnud Abalon DE või temaga sarnased äriühingud. Kuna Abalon DE kohta puuduvad andmed, analüüsib komisjon allpool i) äriühinguid, mis on sarnased Abalon DE-ga (punkt 4.2.3.2.), ii) kõnealuste garantiide turuhinda (punkt 4.2.3.3) ja iii) tulemusena saadud abi suurust (punkt 4.2.3.4).

4.2.3.2. Võrdlus sarnase riskimäära ja reitinguga äriühingutega

- (150) Abalon DE-ga sarnaste äriühingute kindlaksmääramisel on põhielement nende vastav võimalik maksejõuetus. Äriühingule laenu andes määravad pangad kindlaks äriühingu riskimäära (maksejõuetuse võimalikkuse), mis kajastab nende individuaalset riskihindamist. Pangad hindavad riske põhjalikult, võttes oma ettevõttesisesse reitingusüsteemi alusel arvesse äriühingu majandusliku elujõulisuse konkreetseid kriteeriumeid ning tooteturu ja tegevusala hinnangut.
- (151) Seepärast on vaja hinnata Abalon DE riskimäärasid ja nende usaldusväärsust.
- (152) Garantiide aluseks olevad laenud andsid ja erinevad riskimäärad (maksejõuetuse võimalikkuse) määrasid Abalon DE kohta kolm panka: KSK (riskimäär 2 %), Helaba (riskimäär 1,32 %) ja RZB (riskimäär 0,832 %) (vt põhjendus 19).
- (153) Kuna üldiselt põhinevad määrad individuaalsel riskide hindamisel, tundub asjakohane võtta arvesse äriühingu kohta määratud erinevaid määrasid ja määrata nende keskmine väärtus, et kajastada tegelikku turuolukorda piisavalt täpselt. Kui aga reiting ei ole usaldusväärne, võrreldav ega objektiivne, ei peaks seda keskmise määramisel arvesse võtma.
- (154) Käesoleval juhul on komisjon seisukohal, et kolme eri panga määratud erinevad reitingud on kõik Abalon DE suhtes otse kohaldatavad (pangad arvutasid need Abalon DE esitatud konkreetse äriühingut puudutava teabe põhjal ja kõik kolm panka osalesid Abalon DE-le garantiidega kaetud laenude andmises). RZB reitingut ei pea komisjon aluseks võtmiseks aga piisavalt objektiivseks ja usaldusväärseks suhete tõttu, mis valitsevad RZB ja hinnatud ettevõtja Abalon DE vahel.
- (155) Seepärast tugineb komisjon oma hinnangu andmisel üksnes KSK ja Helaba riskimäärade keskmisele, st määrale 1,66 % (määrade 2 % ja 1,32 % keskmine)⁽⁶¹⁾. Selle keskmise riskimäära põhjal oli 2006. aastal Abalon DE krediitkvaliteet (reiting) reitinguagentuuri Moody's reitinguskaalal vahemikus Ba2/Ba3,⁽⁶²⁾ millele S&P (Standard & Poor's) reitinguskaalal vastab BB/BB-⁽⁶³⁾.

4.2.3.3. Garantiide turuhind

- (156) Abaloniga sarnase reitinguga äriühingute makstavate garantiipreemiate kohta ei ole andmed kättesaadavad.
- (157) Komisjon saab aga turuhinna kindlaks teha kaubeldavate krediidiriski vahetuslepingute alusel. Komisjon on seisukohal, et krediidiriski vahetuslepingu riskimarginaalid on asjakohased indikaatorid, sest nad näitavad äriühingu krediidiriski turuhinda⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶¹⁾ Kolme riskimäära (sealhulgas RZB määratud 0,832 %) keskmine ei muudaks seda tulemust. Keskmine oleks 1,38 %, mis jääb Moody'se reitinguskaalal samasse Ba2/Ba3 vahemikku.

⁽⁶²⁾ Vt uuringu „Moody's Special Comment „Corporate Default and Recovery Rates 1920–2006““ tabeli 26 esimene veerg (1. aasta maksejõuetuse võimalikkus), 2007. aasta veebruar (Ba2: 0,856; Ba3: 1,929) (<https://www.moody.com/sites/products/DefaultResearch/2006400000429618.pdf>).

⁽⁶³⁾ https://www.researchgate.net/figure/Moodys-and-S-P-alphanumeric-ratings-conversion-into-numeric-values_tbl1_23722339.

⁽⁶⁴⁾ Vt komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta Euroopa Liidu toimumise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1, punkt 111). Krediidi vahetusleping on finantsinstrument, mis sarnaselt laenugarantiiga kindlustab laenuandjat (või mis tahes kolmandat isikut, kes on ostnud kaitse) võrdlusettevõtja (kõnealusel juhul laenusaja) krediidiriski vastu. Riskide kindlustamiseks makstud hinda nimetatakse laenugarantii korral garantiipreemiaks ja kaubeldava krediidiriski vahetuslepingu korral riskimarginaaliks. Mõlemad hinnad määratakse peamiselt võrdlusettevõtja (laenusaja) krediidiriski alusel ja seega saab neid pidada sama liiki riskide, st krediidiriski hinna indikaatoriks.

- (158) Abalon DE reitingut arvestades on sobiv turu võrdlusalus indeks iTraxx Europe Crossover Credit Derivate Index (edaspidi „indeks iTraxx Crossover“), mis hõlmab kuni 75 Euroopa äriühingut, kelle keskmine reiting asjakohasel ajal oli BB⁽⁶⁵⁾ ja kelle garantiitase vastas Abalon DE omale⁽⁶⁶⁾. 29. detsembril 2006. aastal oli indeksi iTraxx Crossover alusel kaubeldava krediidiriski vahetuslepingu riskimarginaal (turu garantiipremia indikaator)⁽⁶⁷⁾ käibekapitali laenu garantii kohta 2,19 % (kaalutud keskmine garantiiperiood umbes 5 aastat) ja investeerimislaenu kohta 2,66 % (kaalutud keskmine garantiiperiood lineaarse tagasimakse tulemusena vahemikus 5–10 aastat).

4.2.3.4. Arvutustest tulenevad abisummad

- (159) Tuginedes eespool öeldule arvutab komisjon garantiidega antud abi brutotoetusekvivalendi, kasutades 2008. aasta garantiiteatises esitatud esimest meetodit. Komisjon võtab arvesse järgmisi garantiid- ja laenudokumentides sisalduvaid tingimusi:

a) investeerimislaen

- i) laenusumma 19,5 miljonit 10-aastase tähtajaga;
- ii) laenu tagasimaksmine poolaastamaketena alates 2010. aastast: kaks poolaastamaket 500 000 eurot 2010. aastal, neli poolaastamaket 1,25 miljonit eurot 2011. ja 2012. aastal, kaks poolaastamaket 1,5 miljonit eurot 2013. aastal, kuus poolaastamaket 1,75 miljonit eurot 2014., 2015. ja 2016. aastal, sealhulgas viimane osamakse 1,75 miljonit eurot tähtpäevaga 31.12.2016;
- iii) 70 % laenusummast, mida katab riigigarantii, st 13,65 miljonit eurot 2010. aastani;
- iv) garantiimäär vähenes poole aasta kaupa alates 2010. aastast järgmiselt: 2010. aastal 350 000 eurot, 2011. ja 2012. aastal 875 000 eurot, 2013. aastal 1,05 miljonit eurot ja 2014. aastal 1,225 miljonit eurot;

b) käibekapitali laen

- i) laenusumma kuni 10 miljonit eurot, tähtaeg määramata (lõpetatakse tühistamise teel), laenu tagasimaksmine pärast lõpetamist;
- ii) kuni 50 % laenusummast, st 5 miljonit eurot, mida katab kuni 31.12.2012 antud riigigarantii;
- iii) garantiimäär, mis vähenes järk-järgult aja jooksul järgmiselt: 31. detsembril 2009 vähenes see 500 000 euro võrra, 31. detsembril 2010 1 miljoni euro võrra, 31. detsembril 2011 1,5 miljoni euro ja 31. detsembril 2012 2 miljoni euro võrra;

c) mõlemal juhul

- i) maksis Abalon DE iga-aastast garantiipremiat 1 % garantiiga tagatud tagasimaksmata laenust;
- ii) garantiiga antud abi brutotoetusekvivalendi arvutamiseks peab rahavood diskonteerima abi andmise aja, st 2006. aasta detsembri väärtuseni. Selleks kasutatakse intressimäära 5,36 %, tuginedes Saksamaal abi andmise ajal 2006. aasta detsembris kehtinud viitemääradele,⁽⁶⁸⁾ millele lisati 100 baaspunkti vastavalt komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (edaspidi „viitemäärade teatis“)⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁵⁾ Vt diagramm 20 Inglise Panga 2007. aasta III kvartali bülletaanis (Quarterly Bulletin of the Bank of England) (kd 47, nr 3, <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/quarterly-bulletin/2007/quarterly-bulletin-2007-q3.pdf>).

⁽⁶⁶⁾ Abalon DE esitatud tagatised (antud garantii, tagasinõudeõigus seadmete ja kinnisvara suhtes) on maksimaalseid sissenõutavaid summasid arvestades tavapäraseid. See on kooskõlas indeksi iTraxx Crossover kasutamisega, mille korral eeldatakse 40 % sissenõudmismäära (st 60 % kahjumimäär maksejõuetuse korral), mis on kooskõlas standardsete tagatistega laenude turu-uuringutega.

⁽⁶⁷⁾ Vt joonealune märkus 64.

⁽⁶⁸⁾ Vt 25 liikmesriigi viite- ja diskontomäärade ja sissenõudmismäärade vahemikus 1.5.2004 kuni 31.12.2006: Saksamaal 4,36 vahemikus 1.1.2006 kuni 31.12.2006, https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/ff0d1fd3-2fda-42c1-9980-42501a62c026_en?filename=reference_rates_eu25_en.pdf.

⁽⁶⁹⁾ Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6).

- (160) Nagu märgitud põhjenduses 158, oleks turu garantiipreemia olnud 2,19 % käibekapitali laenu ja 2,66 % investeerimislaenu kohta. Seda tuleb võrrelda aastapreemiaga 1 % tagasimaksmata tagatud summade kohta (vt põhjenduse 159 punkti c alapunkt i), mida Abalon DE tegelikult maksis.
- (161) Selle võrdluse alusel ja kasutades kohalduvat diskontomäära (vt põhjenduse 159 punkti c alapunkt ii), on investeerimislaenu garantiiga antud abi brutotoetusekvivalent 1 380 705 eurot ja käibekapitali laenu brutotoetusekvivalent 129 134 eurot ning kogu abisumma seega 1 509 839 eurot.

4.2.3.5. Eelise määramiseks teiste meetodite kohaldamise võimalikkus

4.2.3.5.1. *Safe-harbour* preemia kasutamine 2008. aasta garantiiteatise kohaselt

- (162) Pollmeier märkis, et Abalon DE oli vastasutatud äriühing, kellel puudusid varasemad laenud, millele kohalduks *safe-harbour* preemia (3,8 %) vastavalt 2008. aasta garantiiteatise punktile 3.3 (põhjendus 43). Selle meetodi järgi võib komisjon juhul, kui laenusaja on VKE, hinnata lihtmeetodiga seda, kas laen hõlmab abi või mitte.

- (163) Komisjon märgib aga, et Abalon DE ei ole VKE, mistõttu ei saa seda meetodit kohaldada.

4.2.3.5.2. Mis tahes muu objektiivselt põhjendatud ja üldtunnustatud meetodi, st 2000. aasta garantiiteatise kolmanda meetodi kasutamine

- (164) 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 esimeses lõigus on sätestatud, et antud laenugarantii sularahaekvivalendi võib vastaval aastal arvutada:

- a) samal viisil nagu sooduslaenu toetusekvivalendi, kusjuures intressitoetus väljendab turu intressimäära ning riigigarantii abil saadud määra vahet pärast kõigi garantiimaksete mahaarvamist (2000. aasta garantiiteatise esimene meetod);
- b) kui a) riskiteguriga (lepinguliste kohustuste täitmatajätmise võimalus) korrutatud tagasimaksmata garanteeritud summa ning b) mis tahes makstud toetuse vahet, st (garanteeritud summa × risk) – garantiitasu (2000. aasta garantiiteatise teine meetod);
- c) mis tahes muul objektiivselt põhjendatud ja üldtunnustatud viisil (2000. aasta garantiiteatise kolmas meetod).

- (165) 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 teise lõigu järgi peaks üksikgarantiide puhul arvutamise tüüpvormiks olema põhimõtteliselt esimene meetod, garantiisüsteemide puhul teine meetod.

- (166) Saksamaa esitas oma märkustes menetluse algatamise otsuse kohta seisukoha, et kohaldada saaks siiski ühtset määra 0,5 % (vt põhjendused 58–60), sest see oleks 2000. aasta garantiiteatise kohaselt õigustatud.

- (167) Komisjon leiab aga, et käesoleval juhul ei saa kohaldada 2000. aasta garantiiteatist, sest 2008. aasta garantiiteatis on asjakohasem ja täpsem eelise kindlaksmääramise juhend (põhjendus 145).

- (168) Igal juhul märgib komisjon, et arvestades 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 teist lõiku kujutab 2000. aasta garantiiteatise esitatud kolmas meetod endast üldiselt kohaldatavat sätet, mis kehtiks vaid siis, kui arvutamise teised meetodid ei ole asjaomasel juhul põhjendatud, teostatavad ja asjakohased. Sellega seoses märgib komisjon, et käesoleval juhul käsitletavate sihtotstarbeliste garantiide korral peab 2000. aasta garantiiteatise punkti 3.2 teise lõigu kohaselt kasutama selle teatise esimest meetodit. Esimene meetod, mis tugineb otseselt turunäitajatega võrdlemisele, kajastab tegelikku turuolukorda paremini kui 2000. aasta garantiiteatise kolmanda meetodi kohane ühtsel määral põhinev lähenemisviis. Sellega seoses tuleb märkida, et ka Üldkohtu 2015. aasta kohtuotsuse⁽⁷⁰⁾ kohaselt oli komisjoni luba kasutada 0,5 % määra esialgne ja et olukord pidi edaspidi pärast täiendavatel uuringutel põhineva abi intensiivsuse täpsemat määratlust uuesti üle vaatama, mis kinnitab, et viimati nimetatud meetodit peeti juba siis selliseks, mis ei kajastanud piisavalt tegelikku turuolukorda. Seega ei peaks käesoleval juhul selle lisapõhjuse tõttu kohaldama 2000. aasta garantiiteatise kolmandat meetodit.

4.2.3.5.3. 2000. aasta garantiiteatise esimese meetodi kasutamine

- (169) Menetluse algatamise otsuses⁽⁷¹⁾ kaalus komisjon ka võimalust kohaldada 2000. aasta garantiiteatise esimest meetodit. Selleks oleks olnud vaja näiteks andmeid, mille põhjal määrata kindlaks turu intressimäär. Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 32 kutsus komisjon Saksamaad üles esitama teavet, mida on vaja selle meetodi kohaldamiseks. Saksamaa ei esitanud aga sellist teavet ei eeluurimise etapis⁽⁷²⁾ ega ka hiljem, ametliku uurimise etapis,⁽⁷³⁾ kuigi seda oli menetluse algatamise otsuses selgelt palutud. Ametliku uurimismenetluse ajal palus komisjon Saksamaal esitada ka teavet, mis on seotud kõnealuste garantiidega antava abi brutotoetusekvivalendi arvutamisega, kasutades 2000. aasta garantiiteatise esimest meetodit, kuid Saksamaa ametiasutused leidsid (sisuliselt), et sellise summa arvutamine oli võimatu (põhjendused 16, 91 ja 92).
- (170) Komisjon on siiski seisukohal, et põhimõtteliselt peaks kasutama 2008. aasta garantiiteatise esimest meetodit (põhjendus 147). Lisaks märgib komisjon, et võttes arvesse võrdlusalusena kasutatavate turu intressimäärade kohta nõutava teabe puudumist, ei ole 2000. aasta garantiiteatise esimese meetodi kohaldamine võimalik. Kaudse viisina võiks laenuintressi turumäärade indikaatorite kindlaksmääramisel tugineda viitemäärade teatisele. Selline lähenemisviis ei oleks aga nii täpne ja informatiivne, sest sel juhul kasutatakse viitemäära teatistes sätestatud üldisi krediidiriski kategooriaid. Seega on 2008. aasta garantiiteatise esimene meetod majanduslikult paremini põhjendatud, sest kasutada saab otseseid turuindikaatoreid.

4.2.4. Valikulisus

- (171) Kaks sihtotstarbelist garantiid on antud üksnes Abalon DE-le ja need on seega valikulised. Seda Saksamaa ei vaidlustanud. Euroopa Kohus on märkinud, et kui kõne all on üksikabi, võimaldab juba majandusliku eelise tuvastamine põhimõtteliselt eeldada, et meede on valikuline⁽⁷⁴⁾. See kehtib sõltumata sellest, kas asjaomastel turgudel on sarnases olukorras olevaid ettevõtjaid.

⁽⁷⁰⁾ 2015. aasta kohtuotsus, punkt 174.

⁽⁷¹⁾ Menetluse algatamise otsuse põhjendus 32.

⁽⁷²⁾ 28. mail 2015 esitatud teabes osutab Saksamaa oma soovitatud 0,5 % ühtse määraga meetodi alternatiivina selgelt 2000. aasta garantiiteatise teisele arvutusmeetodile ja mitte selle teatise esimesele meetodile.

⁽⁷³⁾ 27. märtsil 2017 esitatud teabes keskendub Saksamaa oma mõttekäigule soovitatud 0,5 %-lise ühtse määraga meetodi kohta, mida Saksamaa seisukoha järgi oleks 2000. aasta garantiiteatise kolmanda meetodi järgi saanud samuti kohaldada. Selle teatise esimese meetodi võimaliku kohaldamise kohta ei ole Saksamaa rohkem teavet esitanud.

⁽⁷⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. juuni 2015, komisjon vs. MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, punkt 60.

4.2.5. Konkurents moonutamine

- (172) Garantiid parandavad Abalon DE konkurentsiseisundit võrreldes nende konkurentidega, kes selliste garantiide kaudu eelist ei saa. Abalon DE tegutseb turul, kus valitseb konkurents (mida tõendab eelkõige Pollmeieri esitatud kaebus). Seega moonutavad garantiid konkurents või ähvardavad seda moonutada.

4.2.6. Mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (173) Komisjon lükkab tagasi Saksamaa väite (vt põhjendus 41), et kaks garantiid on vaid kohaliku olemusega. Isegi kui toorainet saadakse peamiselt kohalikest allikatest, nagu väidab Saksamaa, kasutab Abalon DE toorainet selleks, et toota pöögipuidust tooteid, mida ta müüb ja turustab üle kogu maailma (vt põhjendus 23). Seega kaubeldakse Abalon DE toodetud töödeldud metsandustoodetega liikmesriikides ja Abalon DE saadud toetus võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (174) Kuna vähese tähtsusega abi ei tohiks mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, ⁽⁷⁵⁾ kontrollis komisjon, kas ja mil määral võivad garantiidele kohalduda asjakohased vähese tähtsusega abi sätted.
- (175) Komisjon leidis juba oma menetluse algatamise otsuses (vt põhjendus 28), et kõnealused garantiid ei liigitu vähese tähtsusega abiks vastavalt 2013. aasta vähese tähtsusega abi määrusele, sest selle läbipaistvusnõuded ei ole täidetud (vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 25 ja sellele järgnevad põhjendused).
- (176) Seepärast hindas komisjon kohalduvate üleminekueeskirjade alusel seda, kas garantiid liigituks vähese tähtsusega abiks 2001. aasta vähese tähtsuse abi määruse järgi, mis kehtis 2006. aastal ja mille artikli 2 lõikes 2 on sätestatud vähese tähtsusega abi piirmäär 100 000 eurot ⁽⁷⁶⁾. Kahe garantiiga antud abisumma (vt põhjendus 161) ületab nii eraldi kui ka kombineeritult seda piirmäära ja ei liigitu seega vähese tähtsusega abiks.
- (177) Seega järeldab komisjon, et need kaks garantiid mõjutavad tõenäoliselt liikmesriikidevahelist kaubandust.

4.2.7. Järeldus abi olemasolu kohta

- (178) Tuginedes punktis 4.2 esitatud elementidele, järeldab komisjon, et nii investeerimislaenu garantii kui ka käibekapitali laenu garantii kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.3. Kahe garantii õiguspärasus

- (179) Kaks garantiid ei kujuta endast olemasolevat abi, nagu see on määratletud menetlusmääruse artikli 1 punktis b ⁽⁷⁷⁾. Saksamaa teatas nendest, ⁽⁷⁸⁾ kuid rakendas neid ilma, et oleks oodanud komisjonilt heakskiidu saamist. Seepärast peab komisjon hindama, kas neid kahte garantiid peaks käsitlema nn ebaseadusliku abina, mille andmisega rikuti ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ⁽⁷⁹⁾ või kas garantiid olid vabastatud (võimaluse korral tagasiulatuvalt) teatamisnõudest mõne asjakohase grupierandi alusel (ja on seega siseturuga kokkusobivad).

⁽⁷⁵⁾ Vt 2013. aasta vähese tähtsusega abi määruse põhjendus 3 ja ka 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruse põhjendus 5.

⁽⁷⁶⁾ 2001. aasta vähese tähtsusega abi määruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud: „Ühele ettevõttele antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületa kolme aasta jooksul 100 000 eurot. Seda ülemäära kohaldatakse abi vormist või eesmärgist olenemata.“

⁽⁷⁷⁾ Erinevalt investeeringuteks ettenähtud regionaalabist (mis oli osa suuremast abipaketist, vt põhjendus 18) ei antud neid kahte garantiid heakskiidetud ja seega olemasoleva abikava raames (vt 2008. aasta otsuse põhjendus 44 ja sellele järgnevad põhjendused).

⁽⁷⁸⁾ Neid ei olnud enne ELi toimimise lepingu jõustumist olemas ja seega ei loeta neid olemasolevaks abiks menetlusmääruse artikli 17 tähenduses.

⁽⁷⁹⁾ Vt menetlusmääruse artikli 1 punkt f.

4.3.1. Tagasiulatuvalt 2014. aasta üldise grupierandi määruse alusel vabastamise võimaluse (ja kokkusobivuse) puudumine

- (180) 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 58 lõike 1 järgi kohaldatakse seda määrust, välja arvatud artiklit 9, ka enne selle jõustumist antud üksikabi suhtes, kui see abi vastab kõigile määruses sätestatud tingimustele („Avaldamine ja teavitamine“). Kuna 2014. aasta üldise grupierandi määrus jõustus 1. juulil 2014, oleks olnud põhimõtteliselt võimalik anda neile kahele garantiile vabastus, kohaldades tagasiulatuvalt 2014. aasta üldist grupierandi määrust.
- (181) Nagu aga öeldud menetluse algatamise otsuses, saab 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 5 lõikes 1 sätestatud läbipaistvusnõude kohaselt määrust kohaldada „ainult niisuguse abi suhtes, mille brutotoetusekvivalenti on juba eelnevalt võimalik täpselt välja arvutada, ilma et oleks vaja teha riskihinnangut („läbipaistev abi“)“. 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 5 lõike 2 punktis c on sätestatud, et garantiidena antav abi loetakse läbipaistvaks, kui brutotoetusekvivalenti arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on sätestatud komisjoni teatistes, või kui komisjon on brutotoetusekvivalenti arvutamise meetodi enne meetme rakendamist heaks kiitnud.
- (182) Saksamaa teatatud garantiide brutotoetusekvivalenti arvutamise esimese meetodi kiitis komisjon heaks 2007. aasta otsuses C(2007) 4287 final, ⁽⁸⁰⁾ st pärast kahe garantii andmist 28. detsembril 2006. aastal. Garantiide brutotoetusekvivalenti ei arvatud *safe-harbour* preemiade alusel, sest need kehtivad 2008. aasta garantiiteatise kohaselt vaid VKEdele, ja 2000. aasta garantiiteatistes ei ole *safe-harbour* preemial põhinevat meetodit ette nähtud.
- (183) Seega ei vasta investeerimislaenu garantii ja käibekapitali laenu garantii läbipaistvuskriteeriumile. Lisaks saab regionaalseks tegevusabiks liigituva käibekapitali laenu garantii vabastada vaid konkreetsete asjaolude esinemise korral, mis on sätestatud 2014. aasta üldise grupierandi määruse artiklis 15 ⁽⁸¹⁾. Neid asjaolusid käesoleval juhul ei esine.
- (184) Üldise läbipaistvuse nõue idufirmadele, mis on sätestatud 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 5 lõike 2 punktis g, kohaldub ainult siis, kui on täidetud kõik 2014. aasta üldise grupierandi määruse artiklis 22 sätestatud tingimused. Artikli 22 lõike 3 punkti b järgi tohib idufirmadele anda turutingimustele mittevastava preemiaga garantiid, kuid artikli 22 lõikes 2 on sätestatud, et abikõlblikud on „börsil noteerimata väikeettevõtjad“, milleks Abalon DE aga ei liigitu (vt punkt 4.1). Selle tulemusena ei saa kummagi garantii puhul eeldada vabastust 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 22 tagasiulatuva kohaldamisega.
- (185) Komisjon on seega jõudnud järeldusele, et kumbagi kahest garantiist ei saa pidada 2014. aasta üldise grupierandi määruse alusel teatamiskohustusest vabastatuks.
- (186) 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 58 lõike 2 kohaselt hindab komisjon asjaomaste raamistike, suuniste, teadete ja teatiste alusel mis tahes abi, mida ei vabastata teatamiskohustusest vastavalt 2014. aasta üldisele grupierandi määrusele või mõnele muule varem jõus olnud määrusele, mis on vastu võetud nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98 ⁽⁸²⁾ artikli 1 kohaselt.

⁽⁸⁰⁾ Komisjoni otsus C(2007) 4287 final, 25.9.2007, riigiabi SA.21945 N 197/2007 – Saksamaa – garantiides abielemendi arvutamise meetod (ELT C 248, 23.10.2007, lk 3).

Otsuse mittekonfidentsiaalne versioon on kättesaadav järgmisel komisjoni veebisaidil: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.21945>.

⁽⁸¹⁾ 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 15 järgi võivad regionaalse tegevusabi kavad äärepoolseimates või hõredalt või väga hõredalt asustatud piirkondades olla teatud tingimustel siseturuga kokkusobivad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 tähenduses. Kaks kõnealust garantiid ei ole abikavad ega puuduta äärepoolsemaid või hõredalt või väga hõredalt asustatud piirkondi.

⁽⁸²⁾ Nõukogu 7. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 994/98, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1998/994/oj>).

4.3.2. Tagasiulatuvalt komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 ⁽⁸³⁾ alusel vabastamise võimaluse (ja kokkusobivuse) puudumine

- (187) 29. augustil 2008. aastal jõustunud määruse (EÜ) nr 800/2008 (edaspidi „2008. aasta üldine grupierandi määrus“) artikli 44 lõike 1 kohaselt kohaldatakse 2008. aasta üldist grupierandi määrust ka enne selle jõustumist antud üksikabi suhtes, kui see abi vastab kõigile selles määruuses sätestatud tingimustele (välja arvatud 2008. aasta üldise grupierandi määruse artikkel 9 avaldamise ja teavitamise kohta).
- (188) Siiski saab 2008. aasta üldise grupierandi määruse artikli 5 lõike 1 järgi vabastada ainult läbipaistvat abi. Läbipaistev abi on „abi, mille puhul on ilma riskianalüüsi tegemata võimalik brutotoetusekvivalent eelnevalt täpselt välja arvutada“ (vt 2008. aasta üldise grupierandi määruse artikli 2 punkt 6). Sarnaselt 2014. aasta üldise grupierandi määrusega on ka 2008. aasta üldise grupierandi määruse artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktis c sätestatud läbipaistvusnõuded, mis on täidetud, „kui brutotoetusekvivalenti arvutamise metoodikast on [...] komisjonile teatatud“ või „kui abisaaja on väike või keskmise suurusega ettevõtte ja brutotoetusekvivalenti arvutamisel on aluseks võetud nn *safe-harbour* preemiad“. Nagu on märgitud käesoleva otsuse põhjenduses 182, kiitis komisjon Saksamaa teatatud garantiide brutotoetusekvivalenti arvutamise esimese meetodi heaks pärast seda, kui need kaks garantiid 28. detsembril 2006 anti. Nende brutotoetusekvivalentide arvutamiseks ei kasutatud *safe-harbour* preemiaid ja Abalon DE ei ole väike ega keskmise suurusega ettevõtja (vt punkt 4.1).
- (189) Seega ei vasta investeerimislaenu garantii ja käibekapitali laenu garantii läbipaistvuskriteeriumile. Ka käibekapitali laenu garantiid, mis liigitub regionaalseks tegevusabiks, ei saa vabastada 2008. aasta üldise grupierandi määruse alusel.
- (190) Komisjon on seega jõudnud järeldusele, et kumbagi garantiid ei saa tagasiulatuvalt 2008. aasta üldise grupierandi määruse alusel teatamiskohustusest vabastada.

4.3.3. Tagasiulatuvalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1628/2006 ⁽⁸⁴⁾ alusel vabastamise võimaluse (ja kokkusobivuse) puudumine

- (191) Määrus (EÜ) nr 1628/2006 (edaspidi „regionaalabi grupierandi määrus“) ei kohaldu ajaliste tingimuse tõttu sihtotstarbelistele meetmetele, mida rakendati enne 21. novembrit 2006. Regionaalabi grupierandi määruse artiklis 9 („Jõustumine ja kehtivusaeg“) nimetatakse vaid kavasid, mida rakendatakse enne selle määruse jõustumist, ja nende kavade alusel antud abi, aga mitte sihtotstarbelist abi ega abi, mida antakse (ega kavasid, mida rakendatakse) pärast 31. detsembrit 2006.
- (192) Regionaalabi grupierandi määruse artikli 3 lõikes 3 on sätestatud, et sihtotstarbeline abi on siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse teatamiskohustusest tingimusel, et see vastab kõigile selle määruse kriteeriumitele. Sellega seoses on regionaalabi grupierandi määruse artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punktis a sätestatud, et alginvesteeringuteks antav abi peab olema siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse teatamiskohustusest tingimusel, et abi antakse regionaalabi saamiseks kõlblikes piirkondades vastavalt sellele, kuidas näeb ette asjaomastele riikidele ajavahemikuks 2007–2013 heakskiidetud regionaalabi kaart, kuid Schwalm-Ederi maakonna kohta see tingimus kehtiva regionaalabi kaardi järgi täidetud ei ole ⁽⁸⁵⁾.
- (193) Peale selle tuletab komisjon meelde, et regionaalabi grupierandi määrus kohaldub vaid investeeringuteks ettenähtud regionaalabi suhtes ega ole regionaalse tegevusabi, st käesoleval juhul käibekapitali laenu garantii suhtes erandi tegemise alus. Seega on komisjon jõudnud järeldusele, et kumbagi garantiid ei saa regionaalabi grupierandi määruse alusel tagasiulatuvalt teatamiskohustusest vabastada.

⁽⁸³⁾ Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 9.8.2008, lk 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/800/oj>).

⁽⁸⁴⁾ Komisjoni 24. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1628/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist investeeringuteks ettenähtud regionaalabi suhtes (ELT L 302, 1.11.2006, lk 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1628/oj>).

⁽⁸⁵⁾ Komisjoni 8. novembri 2006. aasta otsus C(2006) 4958 final riigiabi N 459/2006 kohta – Saksamaa – regionaalabi kaart 2007–2013 (ELT C 295, 5.12.2006, lk 6).

4.3.4. Tagasiulatuvalt VKEde grupierandi määruse alusel vabastamise võimaluse (ja kokkuseobivuse) puudumine

- (194) Komisjon märgib, et kummalegi garantiile ei saa kohalda grupierandi VKEde grupierandi määruse alusel, sest määrus kohaldub vaid VKEdele (vt selle määruse artikli 1 lõige 1). Nagu märgitud põhjenduses 137, ei olnud Abalon DE 2006. aastal VKE.
- (195) Kuna neid kahte garantiid ei vabastatud isegi tagasiulatuvalt teatamiskohustusest ühegi grupierandi alusel, tuleb neid käsitleda õigusvastase abina.

4.4. Kokkuseobivus

- (196) Kuna kumbagi garantiid ei vabastata tagasiulatuvalt teatamiskohustusest ja seega ei ole need ka 2014. aasta üldise grupierandi määruse artikli 58 lõike 2 kohaselt siseturuga kokkuseobivad (vt põhjendus 186), hindab komisjon nende kokkuseobivust asjaomaste raamistike, suuniste, teadete või teatiste ja ELi toimimise lepingu otsekohaldamise alusel. Saksamaa on väitnud, et need kaks garantiid olid regionaalsele arengule suunatud regionaalabi (põhjendus 62). Üldiselt tunnistab komisjon regionaalabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikele 3 vastavaks vaid siis, kui abi aitab kaasa regionaalsele arengule või ühtekuuluvusele. Abi eesmärk peab olema kas edendada punkti a kohaste alade majanduslikku arengut või soodustada punkti c kohaste alade arengut. Abalon DE kasuks antud kahe garantii eesmärk on edendada ja soodustada Schwalm-Ederi maakonna ebasoodsas olukorras oleva piirkonna regionaalset arengut ja territoriaalset ühtekuuluvust (vt põhjendus 17).
- (197) Schwalm-Ederi maakond oli kahe kõnealuse garantii andmise ajal punkti c kohane ala, millel oli Saksamaa regionaalabi kaardi 2004–2006 järgi õigus saada investeeringuteks ettenähtud regionaalabi. Seega saab neid kahte garantiid hinnata kohalduvate regionaalabi suuniste alusel. 2014.–2020. aasta regionaalabi suuniste⁽⁸⁶⁾ punkti 188 järgi hinnatakse enne 1. juulit 2014 ebaseaduslikult antud regionaalabi kooskõlas 2007.–2013. aasta regionaalabi suunistega⁽⁸⁷⁾ (edaspidi „2007. aasta regionaalabi suunised“). 2007. aasta regionaalabi suuniste punkti 105 kohaselt hinnatakse enne 2007. aastat antavat abi 1998. aasta regionaalabi suuniste kohaselt. Kuna kaks garantiid anti 2006. aastal, on nende hindamisel asjakohased seega 1998. aasta regionaalabi suunised koosmõjus (sel ajal kohaldunud) Saksamaa regionaalabi kaardiga aastateks 2004–2006⁽⁸⁸⁾.

4.4.1. Investeeringislaenu garantii

- (198) Saksamaa 2004.–2006. aasta regionaalabi kaardi järgi on asjaomane piirkond (Schwalm-Ederi maakond) regionaalabi saamiseks kõlblik vastavalt ELi toimimise lepingu (praeguse) artikli 107 lõike 3 punktile c, kusjuures abi ülemmäär on 18 % suurettevõtjate abikõlblikest kuludest.
- (199) 1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 4.5 järgi kohaldub abi ülemmäär abikõlblikele kululiikidele, mille hulka kuuluvad maa, hooned ja rajatised/seadmed (varustus). Käesoleval juhul oli investeeringu kogusumma 26 miljonit eurot, mis investeeriti kaasaegsete saagimismasinade, hoonete ja maa ostmisse. Kogusummast investeeriti masinatesse ja seadmetesse 21 miljonit eurot, ehitustöödesse 4 miljonit eurot ja maa ostmisse 1 miljon eurot. Kohaldades abi ülemmäära 18 %, on investeeringuteks mõeldud regionaalabi maksimaalne lubatud summa 4,68 miljonit eurot.

⁽⁸⁶⁾ Regionaalabi suunised aastateks 2014–2020 (ELT C 209, 23.7.2013, lk 1).

⁽⁸⁷⁾ Regionaalabi suunised aastateks 2007–2013, ELT C 54, 4.3.2006, lk 13).

⁽⁸⁸⁾ Vt joonealune märkus 9.

- (200) Abisumma 4,5 miljonit eurot oli seoses ehitisesse ja seadmetesse 25 miljoni euro investeerimisega antud juba ühiskava „Piirkondlike majandusstruktuuride parandamine“ (*Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“*) raames (abikava N 642/2002, vt 2008. aasta otsuse põhjendus 12). See abi tunnistati olemasolevaks abiks pärast sellest teatamist 2008. aasta otsuses, ⁽⁸⁹⁾ seda osa 2008. aasta otsusest toetas ka Üldkohus oma 2015. aasta kohtuotsuses (vt põhjendus 4) ja seega kujutab see endast olemasolevat abi. Kuna olemasoleva investeeringuteks ettenähtud abiga ei kasutatud täies ulatuses ära 1998. aasta regionaalabi suuniste ja Saksamaa 2004.–2006. aasta regionaalabi kaardi alusel lubatud suurimat abisummat, saab käesoleva otsusega tunnistada kokkusobivaks veel 180 000 euro ulatuses investeerimisabi, kui abi vastab kõikidele kohalduvatele 1998. aasta regionaalabi suuniste kriteeriumidele.
- (201) Komisjon hindas vastavust 1998. aasta regionaalabi suuniste kriteeriumidele (mis ei välista abikõlbliku vormina garantiisid). Komisjon on jõudnud järeldusele, et nagu tehti kindlaks regionaalabi paketi teiste osade kohta, ⁽⁹⁰⁾ on täidetud kõik standardsed kokkusobivuse kriteeriumid, mis on sätestatud 1998. aasta regionaalabi suunistes abi kohta, millele ei kehti teatamiskohustus 2002. aasta mitut valdkonda hõlmava raamprogrammi ⁽⁹¹⁾ alusel (mis ei kohaldu, sest asjaomast piirmäära ei ole ületatud).
- (202) Täpsemalt on 1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 2 lõigus 3 esitatud seisukoht, et põhimõtteliselt ei hõlma 1998. aasta regionaalabi suunised üksikut abit, ⁽⁹²⁾ sest „üldiselt kuulub selline abi eri- või valdkondliku tööstuspoliitika kohaldamisalasse ja sageli ei ole kooskõlas piirkondliku abi eesmärkidega“. 1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 2 lõigus 4 on aga märgitud, et tõendatud võib olla ka vastupidist. Komisjon leiab, et sellise juhtumiga on tegemist ka käesoleval juhul. Esiteks oli investeerimislaenu garantii, nagu ka abipaketi teiste osade eesmärk parandada tööhõivet abi saanud piirkonnas (118 töökoha loomine), mis tõendab abi panust regionaalsesse arengusse. Teiseks anti see üksik ajutine abi 2006. aasta Hesseni liidumaa suuniste (põhjendus 21) raames, mis ei kehti vaid piiratud arvu valdkondade või ettevõtjate suhtes.
- (203) Abi on seotud alginvesteeringu projektiga (1998. aasta regionaalabi suuniste punktid 4.1 ja 4.4) ja see ei ole antud valdkonnas, mis on investeerimiseks ettenähtud regionaalabi saamisest välja arvatud (vt 1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 2 esimene lõik), ega raskustes olevale äriühingule. Abisaaja nõutav omaosalus ületab 25 % investeeringu kogukuludest ⁽⁹³⁾ (1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 4.2 esimene lõik) ja investeerimisprojekti kestus asjaomases piirkonnas on vähemalt viis aastat (1998. aasta regionaalabi suuniste punkt 4.10). Investeerimisprojekti raames alustati tööd pärast garantiide jõustumist, nii et abil oli stimuleeriv mõju (1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 4.2 kolmas lõik). Kumuleerumist käsitlevad reeglid (1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 4.18) on täidetud, sest koos varem heakskiidetud 4,5 miljoni suuruse abiga (vt põhjendus 18) ei ületa lisaabi suurusega 180 000 eurot kohalduvat kumulatiivset ülemmäära 4,68 miljonit eurot.
- (204) Seega on komisjon seisukohal, et lisaabi suurusega 180 000 eurot (2006. aasta nüüdisväärtus), st osa abi kogusummast 1 380 705 eurot (2006. aasta nüüdisväärtus, vt põhjendus 161), mida hõlmab investeerimislaenu garantii, on 1998. aasta regionaalabi suuniste kohaselt kokkusobiv.

⁽⁸⁹⁾ Vt 2008. aasta otsuse põhjendus 44 ja sellele järgnevad põhjendused.

⁽⁹⁰⁾ Kuna investeerimislaenu garantii on osa regionaalabi paketist (vt põhjendus 18 ja joonealune märkus 10), on see kooskõlas piirkondliku abi eesmärkidega (1998. aasta regionaalabi suuniste punkti 2 kolmanda lõigu tähenduses), nii et investeerimislaenu garantiid saab hinnata 1998. aasta regionaalabi suuniste alusel.

⁽⁹¹⁾ Komisjoni teatis „Mitut sektorit hõlmav raamprogramm regionaalabi andmiseks ulatuslikele investeerimisprojektidele“ (teatavaks tehtud numbri C(2002) 315 all) (ELT C 70, 19.3.2002, lk 8).

⁽⁹²⁾ „Ühele äriühingule antud üksik ajutine abi või ühe tegevusvaldkonnaga piiratud abi võib mõjutada peamiselt konkurentsi asjaomasel turul, kuid selle mõju piirkondlikule arengule on tõenäoliselt liiga piiratud. Üldiselt kuulub selline abi eri- või valdkondliku tööstuspoliitika kohaldamisalasse ja sageli ei ole kooskõlas piirkondliku abi eesmärkidega.“

⁽⁹³⁾ Täpsemalt on järgitud 25 % omaosaluse reeglit, sest omakapitali osa on 3,5 miljonit eurot ja investeerimislaenu osa 19,5 miljonit eurot, mida ei kata 70 % garantii (30 % summast 19,5 miljonit eurot = 5,85 miljonit eurot).

- (205) Saksamaa ei ole väitnud, et investeerimislaenu garantiid peaks hindama ELi toimimise lepingu alusel, ega ole esitanud ühtki argumenti, mis põhjendaks sellist lähenemisviisi. Komisjon ei leia käesoleval juhul ühtki erandlikku hästi põhjendatud alust, mis võimaldaks 1998. aasta regionaalabi suunistest kõrvale kalduda. Seega on komisjon jõudnud järeldusele, et investeerimislaenu garantiiga hõlmatud abi on osaliselt kooskõlas 1998. aasta regionaalabi suunistega (180 000 eurot abisummast, mis on esitatud põhjenduses 161). Ülejäänud osa (1 200 705 eurot) on kokkusobimatu abi.

4.4.2. Käibekapitali laenu garantii

- (206) Käibekapitali laenu garantii kujutab endast regionaalset tegevusabi (põhjendus 183). 1998. aasta regionaalabi suuniste alusel saab sellist tegevusabi heaks kiita ainult regionaalabi saamiseks kõlblikes piirkondades, mis vastavad (praeguse) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile a, st äärepoolseimates ja väikese rahvastikutihedusega piirkondades (vt rahvastikutiheduse kriteeriumi 1998. aasta regionaalabi suuniste punktis 3.10.4). Schwalm-Ederi maakond ei kuulu ühegi nimetatud kategooria alla. Seega ei ole käibekapitali laenu garantii kooskõlas 1998. aasta regionaalabi suunistega.
- (207) Saksamaa ei ole väitnud, et käibekapitali laenu garantiid peaks hindama ELi toimimise lepingu alusel, ega ole esitanud ühtki argumenti, mis põhjendaks sellist lähenemisviisi. Komisjon ei leia käesoleval juhul ühtki erandlikku hästi põhjendatud alust, mis võimaldaks 1998. aasta regionaalabi suunistest kõrvale kalduda. Komisjon on seega jõudnud järeldusele, et käibekapitali laenu garantiiga hõlmatud tegevusabi 129 134 eurot (vt põhjendus 161) on siseturuga kokkusobimatu.

5. TAGASIMAKSMINE

- (208) ELi toimimise lepingu ja liidu kohtute väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib komisjon juhul, kui ta leiab, et abi ei ole siseturuga kokkusobiv, otsustada, et asjaomane liikmesriik peab sellise abi andmise lõpetama või seda muutma⁽⁹⁴⁾. Samuti on liidu kohtud korduvalt sedastanud, et liikmesriigi kohustus lõpetada sellise abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord⁽⁹⁵⁾.
- (209) Sellega seoses on liidu kohtud leidnud, et see eesmärk on täidetud, kui abisaaja on ebaseadusliku abiga saadud summad tagasi maksnud, loobudes sel moel eelisest, mis tal turul konkurentide ees oli, ja on taastatud abi andmisele eelnenud olukord⁽⁹⁶⁾.
- (210) Menetlusmääruse artikli 16 lõikes 1 on sätestatud, et „kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada“.
- (211) Seega, võttes arvesse, et kahte kõnealust garantiid rakendati ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes ja et neid tuleb pidada osaliselt siseturuga kokkusobimatuks abiks, tuleb abisumma tagasi nõuda, et taastada enne abi väljamaksmist siseturul valitsenud olukord. Abi tuleb tagasi nõuda alates kuupäevast, mil abi abisaaja käsutusse anti, kuni selle tegeliku tagasimaksmiseni. Tagasimakstava abisumma pealt tuleb arvestada intressi kuni abi tegeliku tagasimaksmiseni. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽⁹⁷⁾ V peatükile.

⁽⁹⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. juuli 1973, komisjon vs. Saksamaa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, punkt 13.

⁽⁹⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. märts 1990, Belgia vs. komisjon, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, punkt 66.

⁽⁹⁶⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. juuni 1999, Belgia vs. komisjon, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, punktid 64 ja 65.

⁽⁹⁷⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

6. JÄRELDUS

- (212) Komisjon leiab, et Saksamaa on rakendanud kahte garantiid ebaseaduslikult, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3:
- a) investeerimislaenu tagatisega hõlmatud abist on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt siseturuga kokkusobiv abi kuni 180 000 eurot;
 - b) seda ületav abisumma 1 200 705 eurot, mida hõlmab investeerimislaenu garantii, on siseturuga kokkusobimatu;
 - c) abisumma 129 134 eurot, mida hõlmab käibekapitali laenu garantii, on siseturuga kokkusobimatu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Järgmised meetmed, mida Saksamaa on võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes, kujutavad endast ebaseaduslikku riigiabi:
 - a) investeerimislaenu garantiina äriühingule Abalon Hardwood Hessen GmbH antud abisumma 1 380 705 eurot (2006. aasta nüüdisväärtus);
 - b) käibekapitali laenu garantiina äriühingule Abalon Hardwood Hessen GmbH antud abisumma 129 134 eurot (2006. aasta nüüdisväärtus).
2. Investeerimislaenu garantiina äriühingule Abalon Hardwood Hessen GmbH antud abist on siseturuga kokkusobiv kuni 180 000 eurot ja ülejäänud summa 1 200 705 eurot on siseturuga kokkusobimatu. Käibekapitali laenu garantiina äriühingule Abalon Hardwood Hessen GmbH antud abisumma 129 134 eurot on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Saksamaa nõuab artiklis 1 nimetatud kokkusobimatu abi abisaajalt sisse.
2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates kuupäevast, millal need anti abisaaja käsutusse, kuni nende tegeliku tagasisaamiseni.
3. Intress arvutatakse liitintressina kooskõlas määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükiga.
4. Alates käesoleva otsuse teatavakstegemise päevast peatab Saksamaa kõik artiklis 1 osutatud garantiide alusel tasumata maksed ega täida neist tulenevaid muid kohustusi.

Artikkel 3

1. Siseturuga kokkusobimatu abi, millele on osutatud artiklis 1, nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.
2. Saksamaa tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul alates otsuse teatavakstegemisest.

Artikkel 4

1. Kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist esitab Saksamaa komisjonile järgmise teabe:
 - a) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;
 - b) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajale on antud korraldus maksta tagasi artiklis 1 osutatud kokkusobimatu abi.

2. Saksamaa teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud meetmetega seotud edusammudest, kuni artiklis 1 nimetatud kokkusehõlmav abi on tagasi makstud. Saksamaa esitab komisjoni taotluse korral viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Saksamaa esitab ka üksikasjaliku teabe abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 16. mai 2025

Komisjoni nimel
juhtiv asepresident
Teresa RIBERA